

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 40.

V Ljubljani, dne 3. oktobra 1912.

Leto XXV.

Za ženske.

II. Varuštvo.

Po sedanjih postavah ne more ženska samostojno skrbeti za svoje mladotne otroke. Zakonska mati, oziroma stara mati je sicer zakonito priznana varuhinja mladoletnega otroka, ki mu je oče umrl, ali ki zanj vsled slaboumnosti ali drugih vzrokov po sodnem odloku ne more skrbeti, toda sodišče imenuje vedno kaknega moškega za sovaruha. Nezakonske matere pa sploh nimajo varuške pravice in se zato njihovim otrokom vedno imenuje moški varuh ali jerob. Ženske potemtakem po sedanjih postavah sploh ne morejo biti samostojne varuhinje ali kuratorice.

Ta reč je škodljiva in krivična. Prav velikrat je težko dobiti jeroba; in če se ga dobi, je jerob največkrat samo na papirju. Toliko se navadno briga za svojega varovanca, kolikor sodišče to od njega izsili. Nepotrebne pisarije, nepotrebne sitnosti za matere in za otroke so s tem zvezane. Obenem se pa mora reči, da matere v ogromni večini lepo izvršujejo svoje dolžnosti do otrok, in da je popolnoma neopravičeno nezaupanje, ki ga ima naša sedanja postava do njih.

Po drugih državah so že večinoma v tem oziru izpremenili stare, za ženske poniževalne določbe. Na Ogrskem na primer je mati edina jerobinja svojih otrok, ki navadno celo ni zavezana, da bi dajala račun o tem, kako oskrbuje njihovo premoženje. Tudi nezakonska mati, če je polnoletna, je sama varuhinja svojega otroka. Na Laškem velja ravno to. Na Nemškem smejo biti ženske varuhinje tudi za tuje otroke.

Ne smemo prezreti, da je danes vedno več žensk, ki si samostojno slu-

žijo svoj kruh. V gospodarskem življenju se ženske vedno bolj izkazujejo, vedno več imajo v tem oziru pomena in zato se mora zvišati tudi njihova zakonita veljava.

Po našem načrtu, ki se obravnava v državnem zboru, imamo te-le nove določbe:

1. Ženske morejo biti samostojne varuhinje ne samo za svoje, marveč tudi za tuje otroke. Za popolnoma zapuščene otroke, ki matere sploh nimajo, ali ki matere zanje ne skrbijo, bo gotovo boljše preskrbljeno, če se jim postavijo usmiljene ženske, ki jih tako dobro delo veseli, za varuhinje, kakor zdaj, ko imajo pač vedno moškega varuha, toda le na papirju.

2. Za ženske otroke ne more mož braniti ženi, da ne bi prevzela jerobstva. Za druge pa mora biti mož zadovoljen, toda če sodišče spozna, da mož zato nima nobenega veljavnega vzroka, marveč da le nagaja, sme vkljub njegovi prepovedi, priznati ženi jerobsko pravico. Ta določba se nam ne zdi primerna. Da naj ostane ženska varuhinja za svoje otroke iz prvega zakona, ali za nezakonske, tudi ko se omoži, je pač prav. V tem oziru se mora mož, ki jo vzame, v to že naprej vdati. Da bi pa vkljub moževi prepovedi žena smela prevzemati varuštvo nad tujimi otroki, pa ne kaže, kar bi vsled tega brez vsake dvojbe silno na škodo mirno zakonsko življenje. To je pa tudi nepotrebno, ker se bo lahko dobilo dobrih žensk, ki jim ne bo nihče prepovedoval ljubeče skrbnosti za zapuščene otroke.

3. Zakonska in nezakonska mati bosta odslej samostojni varuhinji svojih otrok. Samo v nastopnih slučajih jim bo sodišče dalo sovaruha, ki pa seveda ni treba, da bi bil moški:

a) če je umrl oče v svoji oporoki to zahteval; očetu se mora pustiti, da zna presoditi, ali je njegova žena sposobna za samostojno varstvo nad otroci, ali ne;

b) če mati sama zahteva jeroba;

c) če imajo otroci veliko premoženja, ki ga je težko oskrbovati in je zato zanje potrebno, da materi pomaga jerob;

č) če se vidi, da bi nezakonska mati premalo skrbela za pravice in koristi svojega otroka, kar je zlasti takrat mogoče, kadar taka mati iz strahu, da bi je otrokov oče ne vzel, ne poskrbi, da izsili od njega prispevkov za otrokovo vzgojo; na vsak način pa postane po novem tudi nezakonska mati varuhinja svojega otroka in moški ali ženska, ki se ji morebiti pridene, bo samo sovaruh.

4. Ko bo novo postavo državni zbor sklenil in cesar potrdil, bodo matere brez izjeme lahko pri sodišču vložile predlog, naj se varuhi, ali sovaruhi odpuste in naj se njim da izključna varuška pravica. Sodišče bo to lahko storilo tudi iz lastnega nagiba.

5. Ženske bodo mogle biti po novem tudi kuratorice. Če se na primer sedaj kakemu možu odvzame pravica do samostojnega oskrbovanja svojega premoženja, se mu nastavi kurator, ki je dozdaj moral biti moški. Odslej bo lahko žena prevzela ta posel.

Določbe, ki smo jih tukaj navedli, so gotovo na sploh dobre in pomenjajo velik napredek. Izrekamo le željo, naj bi kmalu postale veljaven zakon. In zato ne bi škodilo, ko bi se na shodih v tem oziru kaj govorilo in napravili o tem primerni sklepi. Čim bolj se bo videlo, da se javnost za to zanimlje, tem hitreje pojde.

Političen pregled

Delegacije.

Letošnje jesensko zasedanje delegacij, ki se je otvorilo 14. septembra na Dunaju, e stalo vse pod vtisom dogodkov na naši južni meji, boj v Albaniji in pričakovane vojne malih balkanskih držav s Turčijo. Zato so delegati in vsa država z največjo pozornostjo sledili ravno poročilom skupnega ministra za zunanje zadeve grofa Berchtolda, ki so izzvala mnogo debate in kritike.

Prestolni govor.

Cesar je na slovesen način sprejel avstrijsko in ogrsko delegacijo na svojem dunajskem gradu. Nagovoril je najprej cesarja predsednik avstrijske delegacije poslanec Dobernig, ki je slavil cesarja kot varuha miru in pospeševalca vsega lepšega in plemenitega. Za njim je podobno nagovoril cesarja predsednik ogrske delegacije.

Nato je cesar odgovoril s prestolnim govorom, v katerem je izvajal, potem ko se je zahvalil za izraze udanosti: Naše razmere do vseh vevlasti so prijateljske. Naša politika, oprta na tesno zvezo z Nemčijo in Italijo, stremi za ohranitvijo miru. Zato spremljamo z veseljem prizadevanje italijanskih in turških državnikov, ki žele skleniti mir. Dalje omenja Berchtoldovega predloga, ki ga je stavil vevlastem za ureditev balkanskih zadev. Spominja se brambne preosnove in lepšega napredovanja in pomnoževanja naše mornarice. Konča: »Zaupajmo v vašo patriotično verno, želimo vašemu delu uspeha in vas pri srčno pozdravljam.«

Govor ministra zunanjih zadev.

Že cesar je v prestolnem govoru spomnil balkanskih zmed, naš zunanji minister grof Berchtold pa se je v svojem govoru v delegacijah še natančneje bavil s tem vprašanjem. Posebno pozornost je vzbudilo, ker ni kar nič prikrival napetosti med balkanskimi državami in Turčijo in nevarnosti balkanske vojne ni tajil. Pravi, da je zunanje ministrstvo vedno sledilo pozorno vsem izpremembam na Balkanu, posebno v Turčiji. Pri letošnjih homatijah je zato izprožilo predlog, naj bi vevlasti vzdržale mir in uredile razmere na Balkanu. Motil pa bi se, kdor bi mislil, da je s tem odstranjena nevarnost vojne. Klanje kristjanov in sploh nezadovoljive razmere v evropejski Turčiji so silno neugodno vplivale na balkanske Turčiji sosedne države. Upa pa grof Berchtold, da bo državniška modrost odvrnila pretečo nevarnost vojne. Ko se spomni še prijateljskih razmer do drugih vevlasti, še enkrat h koncu opozori na to, da sedanji položaj ni tak, da bi mogli biti pomirjeni, dasi delajo vevlasti na to, da se vzdrži mir. Konča: Le če smo na suhem in na morju pripravljeni, moremo mirno gledati v bodočnost.

Listi so o važnosti Berchtoldovega govora vsi prepričani, zlasti, ker odkrito priznava, da je sedaj v prvi vrsti balkansko vprašanje, ki z vso resnostjo stopa

pred evropejsko in posebno avstrijsko zunanjo politiko. Nekateri opažajo, da je glede na Italijo govoril rezervirano, drugi pripominjajo, kako slab vtis napravlja, ker je bodočnost nejasna.

Vtis, da smo v vojni nevarnosti, ki ga je napravil Berchtoldov govor, je pomnožila tudi neka cesarjeva izjava, o kateri poroča dunajski list »Die Zeit«. Ko je cesar govoril z Dobernigom, predsednikom avstrijske delegacije, je menda posebno poudaril v kako težkih razmerah da živimo sedaj.

Jugoslovanske zadeve.

Zunanji minister je dajal razna pojasnila tudi na vprašanja različnih delegatov. Posebno pozornost pa so vzbudili govori delegatov kneza Schwarzenberga in hrvaškega delegata iz Istre, Spinčiča. Knez Schwarzenberg poudarja, da si mora naša država predvsem pridobiti simpatije tistih balkanskih narodov, ki so sorodni po plemenu in krvi narodom naše države. V naši državi bi se morale ustvariti take razmere, da bi nas zavidali balkanski narodi, toda razmere v naši državi žalibog niso ravno take, da bi nas kdo zavidal. Bosenska ustava je prežgodnja in spretnost skupnega finančnega ministra, ki ima upravljati novopridobljeni deželi, se ni posebno izkazala. Hrvaška se nahaja v takih razmerah, da se ne da o njih govoriti podrobneje, ne da bi govornika ustavil predsednik. Kakor lahko po poročilu zunanjega ministra razmere v Turčiji neugodno vplivajo na balkanske narode, istotako tudi neugodne razmere v Avstriji. V sled zatiranja jugoslovanskih narodov lahko pride do tega, da ne bomo dobili novih dežel, ampak bomo morali še te braniti.

Našo balkansko politiko je obsodil posebno še drugi govornik Spinčič, ki poudarja, da ni znala naša država v Albaniji nikdar zasledovati odkritosrčne politike, ki bi pridobila simpatije prebivalstva. Okrožnica grofa Berchtolda ni zadovoljila nitegar v Albaniji, ker na turške obljube tako nihče nič ne dá. Pa naša država ne da se le premalo zanima za Albanijo, celo Bosna je le pastorka. Z Bošnjaki in Hercegovci se postopa kakor s kolonisti. Peča se dalje z razmerami na Hrvaškem, ki morajo slabo vplivati na balkanska ljudstva, ke celo Hrvatom vedno bolj trgajo iz srce ljubezen do Avstrije. — Vtis Spinčičevega govora je bil tak, da se je pustil zunanji minister pozneje še posebej informirati o jugoslovanskih razmerah.

Demonstracija v ogrski delegaciji.

Kakor smo že poročali, je ogrska opozicija sklenila, da demonstrira tudi na Dunaju pri zborovanju delegacij. Ogrska vlada je seveda vse storila, da to prepreči. Res so se pripeljali ogrski opozicionanci z grofom Karolyjem na čelu na Dunaj, da gredo v delegacije. Toda dopustila je policija k seji le tiste, ki so imeli vstopnice, in teh je bilo le deset. Drugim je policija zabranila vhod. Opozicionanci so se izkričali, da delegacija ni postavna, potem pa so odšli. Na cesti so jih živahno pozdravljali socialni demokratje, ki so jih povabili tudi na svoj shod. Tega pa seveda Ogrji niso storili.

PRED VOJNO NA BALKANU.

Med zborovanjem delegacij se je zadnji četrtek naenkrat raznesla vest, da je Bolgarija napovedala Turčiji vojno. Delegati so bili vsi vznemirjeni in vsa zadržila, da je brzovjavka, ki je to naznanjala, neresnična, jih niso mogla hitro pomiriti. Šele, ko se je videlo, da ni novih poročil, je nastopilo ravnotežje. Ta dogodek jasno kaže, kako visi mir na Balkanu na tanki niti in vsa poročila iz balkanskih dežel to potrjujejo.

Poročila o grozodejstvih nasproti Malisorom.

Med albanskimi rodovi, ki so večinoma mohamedanci, je tudi en rod, ki je katoliške vere, namreč Malisori. Kdor pozna mohamedansko nestrpnost proti kristjanom, lahko razume, koliko morajo ti katoličani, ki so vsredi med Turki in mohamedanskimi Albanci, prestati. Tudi v sedanjih nemirih se je vse obrnilo proti Malisorom. Dá, Turki javno izjavljajo, da se mora vse Malisore pomoriti, da se tam nastanijo mohamedanci iz Bosne in Hercegovine. Turki to že izvršujejo. Dan na dan moré katoliške Malisore, požigajo vasi, skrunijo ženske in odvajajo ljudi v ječe, kjer jih naprej mučijo. Turkom pa se pridružujejo tudi drugi albanski rodovi. V dunajski list »Reichspost« piše nekdo iz Skadra: Zahtevamo, da nam Avstrija pove resnico, če nas hoče zapustiti: Malisori so namreč pod pokroviteljstvom Avstrije. Če nas Avstrija zapusti, obrnemo se na Črno goro, dasi Črnogorci niso katoličani, ampak pravoslavni. Če se nas ti ne usmilijo, ostaja nam le še boj in smrt. V tem boju pa nam ne sme Avstrija, kakor je to že trikrat storila, z lepimi obljubami izvití orožja iz rok, ne sme Črni gori prepovedati, da nam dá kruha, ne sme tvoriti zidu, na katerem nas Turki obešajo. — Isti list zahteva odločno od Avstrije, da nastopi odločno proti Turčiji v obrambo katoličanov v Albaniji, ki so pod njenim okriljem.

Vojaške vaje.

Posebno kažejo na vojno nevarnost tudi napovedane vaje turške armade. Turčija je namreč nameravala v okolici Odrina in na bolgarski meji uprizoriti velike vojaške vaje, ki bi se jih udeležilo 300.000 mož, in sicer celo iz azijske Turčije. Turčija bi imela tako zbrano zadostno moč v boju z Bolgarijo. Posredovale so vevlasti in Turčija sedaj izvede le manjše vojaške vaje, kjer bo pa vendar do 80.000 mož zbranih. Tudi Bolgarija je imela vojaške vaje v večjem obsegu kakor navadno. O vojni nevarnosti priča dalje to, da Turčija ne pusti prepeljati srbskega orožja skozi Turčijo. — Tudi naša država pomnoži čete v krajih ob meji.

Iverl.

Srce je gostilna. Čednosti so mimogredu pregrehe pa stalni gostje, ki nič ne plačajo, ampak še denar zahtevajo.

V eni sekundi se človek lahko za večno blamira.

LISTEK

Salomonovi rudniki.

iz angleščine po Rider Haggardu prevel I. M. (Dalje.)

Toda človek ne umrje in svet ostane. Njegovo ime se pač pozabi, toda zrak, ki ga je dihal, še vedno maje vršičke smrek na gorah; misli, ki so se porodile v njegovi glavi, smo podedovali do danes; veselje in žalost, ki jih je čutil, so naši najboljši prijatelji — konec, pred katerih je v strahu bežal, gotovo dohiti tudi nas!

Te in druge podobne misli so mi rojile po glavi — kajti na svojo žalost moram priznati, ko se staram, se mi zdi, da se me loteva lastnost razmišljanja — ko sem stal tamkaj in zrl na dolge in tajinstvene vrste vojakov, ki so spali, s svojim orožjem v roki.

»Gospod Vojnovič,« sem rekel Sergiju, »mene se polasča čuden strah.«

Sergij je pogladil svojo rumeno brado, se nasmejal in odgovoril:

»Slišal sem, da ste prej opomnili nekaj takega, gospod Borovski.«

»No, sedaj tudi. Veste, da prav zelo dvomim, ako bo kedo izmed nas doživel jutrišnjo noč. Napadli nas bodo z velikansko premočjo, in zelo dvomljivo je, da bi jih mogli odbiti.«

»Storili bomo svojo dolžnost. Glejte, prijatelji, stvar je kočljiva in pošteno rečem taka, da bi se mi ne bili smeli vmešavati vanjo; ker pa smo se totili, moramo gledati, da storimo, kar moremo. Da govorim sam zase, vam povem, da rajše padem v boju, kakor pa da me sicer umore, in sedaj, ko imam zelo malo upanja, da najdem svojega brata, mi je ta misel lažja. Toda sreča podpira pogumne in mi se ne bomo borili zaman. Na vsak način pa bo klanje grozno, in ker smo na glasu, da dobro razumemo svojo stvar, bomo imeli tudi največ opravila.«

Sergij je govoril poslednje besede z otožnim glasom, ogenj v njegovih očeh pa je kazal ravno nasprotno. Zdi se mi nekako, da Sergij Vojnovič v resnici ljubi boj.

Nato pa smo trudni odšli počivati za nekaj ur.

Ravno ko se je danilo, nas je zbudil Infadus, ki je prišel povedati, da je opaziti v Lu veliko gibanje in da sprednje kraljeve straže pritiskajo na naše.

Vstali smo in se opravili za boj; vsak je oblekel tudi verižni oklep, za katerega smo bili zlasti sedaj izredno hvaležni. Sergij je postopal zelo previdno in se oblekel kakor domač kukuanski vojak. »Kadar ste v deželi Kukuancev, storite kakor Kukuanci,« je opomnil, ko je potegnil svoje jeklo preko širokih prsi. Vendar to še ni bilo vse. Na njegovo prošnjo mu je Infadus

preskrbel popolno bojno opravo. Okoli vratu si je pritrdil plašč iz leopardove kože, kakor kak višji častnik, na glavo si je privezal šop črnih nojevih peres, kakor jih nosijo samo višji častniki. Par sandalov, šop kozje dlake, težka bojna sekira z ročajem iz nosorogovega roga, okrogel železen ščit, prevlečen z belo volovsko kožo, in nekoliko tol, nožev za lučanje, vse to je bila njegova bojna oprava, kateri je pridelal še svoj revolver. Oprava je bila brez dvoma divjaška, vendar moram reči, da nisem nikdar videl lepše postave, kakor je bil Sergij Vojnovič v tej opravi, in ko je kmalu došel tudi Ignosi, enako opravljen, sem mislil, da nisem še nikdar videl krasnejših mož. Kar se tiče Tomiča in mene, nama verižni oklep ni tako dobro pristojal. Tomič je obdržal svoje hlače, svoj monokel in polovico svojega obraza obritega. V svoji verižni srajci, katero je nosil skrbno urejeno, je izgledal bolj za-

Sergij se je oblekel kakor kak domač kukuanski vojak. Infadus mu je preskrbel popolno bojno opravo. Ko je došel tudi Ignosi, enako opravljen, sem mislil, da nisem videl še nikdar krasnejših mož.

nimiv kakor strašen. Ker je bila verižna srajca meni prevelika, sem jo oblekel čez ostalo obleko. Visoki škornji in pa sulica, dvoje nožev, revolver in veliko pero, ki sem ga vtaknil vrh svojega lovskega klobuka, da bi izgledal nekoliko bolj strašen, to je bila cela moja skromna bojna oprava. Poleg tega smo imeli seveda tudi svoje puške; toda streljiva je bilo malo, in ker bi bile vsled tega brez pomena v slučaju boja od blizu, smo sklenili, da jih nosisijo nosači za nami.

Hitro smo se opravili, stojé nekoliko zajtrkovali in nato hiteli, da vidimo, kako se razvijajo stvari. Na enem delu ploščate gore se je razprostiral nasip iz rujavega kamena, ki je služil kot glavni stan in poveljniški stolp. Tukaj je stal Infadus s svojim polkom

»Sivih«, ki je bil brez dvoma najboljši v celi kukuanski armadi in oni, ki smo ga najprvo videli v vasi ob meji, ko smo prišli v kukuansko deželo. Ta polk je štel zdaj tritisočpetsto mož in je bil določen za rezervno; radi tega so ležali vojaki v kompanijah po travi in opazovali, kako so se kraljeve čete vsipale iz Lu v dolgih vrstah kakor mravlje. Nobenega konca teh vrst ni bilo videti — bili so trije oddelki in vsak je štel najmanj enajst do dvanajst tisoč mož.

Kakor hitro so bili zunaj mesta, so se razpostavili. Nato je odkorakal eden teh na levo in eden na desno, tretji pa je prihajal naravnost proti nam.

»Oj,« je rekel Infadus, »napasti nas hočejo od treh strani naenkrat.«

To je bila resna stvar, kajti naše stališče vrh gore, ki je imela najmanj poldrugo miljo v obsegu, je bilo zelo raztegnjeno in mi smo morali našo primeroma majhno vojsko kolikor mogoče združiti. Ker pa je bilo nam nemogoče določevati, na kakšen način naj nas napadejo, smo se morali pač po njih ravnati, radi tega smo na posamezne polke odposlali povelje, da se pripravijo ter odbijajo posamezne napade.

13. POGLAVJE.

Napad.

Počasi in brez vsakega znamenja vznemirjenosti ali naglice so korakali sovražniki dalje. Srednja vrsta se je približala na kakih petsto korakov ter se ustavila ob robu odprte planjave, ki je segala do griča; druga dva oddelka sta imela namen obiti naše postojanke, ki so imele več ali manj podobo podkve, s koncema obrnjenima proti Lu; namen je bil očividni: napasti nas hočejo naenkrat od treh strani.

»Brzostrelnih topov nam manjka!« je začel kapitan, ko je gledal na dolge vrste pod nami. »Tekom dvajset minut bi bil prostor prazen.«

»Mi jih nimamo, torej je tudi brez vsakega pomena govoriti o tem; mislim pa, da ne bi škodilo poskusiti strela s puško, gospod Borovski. Glejte, kako blizu pridete lahko do onega visokega človeka, ki se zdi, da je nekaj poveljnik. Dve proti eni stavim, da ga zgrešite, in še en cel zlat po vrhu, ki vam ga pošteno izplačam, kadar pride mo iz te pasti.«

To me je speklo in nabasal sem svojo dvocevko ter čakal, dokler ni moj prijatelj stopil kakih deset korakov pred svojo četo, da jo bolje pregleda; pri njem je bil še drug častnik; vležem se na zemljo, položim puško na skalo in pomerim nanj. Ta puška je bila naravnana na 350 korakov, zato sem pomeril na vrat, da bi ga mogel zadeti v prsa. Stal je čisto mirno in kolikor mogoče ugodno zame; vendar ali je bilo vznemirjenje ali veter ali dejstvo, da je bil več kakor tristo in petdeset korakov daleč, zgodilo se je tole. Ko sem pomeril, kakor sem mislil, kolikor mogoče dobro, sem sprožil, in ko se je razkadir dim, sem na veliko svo-

Jo nevoljo videl stati moža nepoškodovanega, njegove častniki pa, ki je stal najmanj tri korake na levo od njega, pa je ležal na tleh, očitno mrtev. Možak pa, na katerega sem meril, se je naglo obrnil in urno zbežal k svoji četi.

»Izvrstno, Borovski!« je zaklical Tomič, »dobro ste ga prestrašili!«

Razkačen, ker sem zgrešil, hitro se enkrat namerim na poveljnika, ko je bežal, ter zapodim še eno kroglico za njim. Ubogi človek je vrget svoje roke kvišku in padel na obraz. To pot nisem zgrešil in bil sem celo tako okruten, da sem bil tega vesel.

Naši polki so to videli in vspricho te čarovne moči belega moža glasno zavpili, da je to dobro znamenje, sovražne čete pa, katerih poveljnik je bil, kakor smo pozneje izvedeli, ustreljen, so se začele neredno umikati. Sergij in Tomič sta zagrabila za puške in začela pekati in tudi jaz sem ustrelil še enkrat ali dvakrat, in uspeh teh strelcev je bil, da je padlo kakih osem ali deset mož, predno so prišli iz strelne daljave.

Ravno ko smo prenehali streljati, se je začelo na naši strani veliko vpitje in kmalu nato še od leve. Ostala dva oddelka sta napadala naše.

Sovražniki pred nami so se nekoliko razprostrli in se začeli počasi bližati griču; med potjo so z globokim glasom peli bojno pesem. Streljali smo neprestano in tudi Ignosi se nam je semintja pridružil ter ustrelil več mož; vse to pa seveda ni naredilo na ta mogočni tok večjega vpliva, kakor ga naredi na prihajajoči val oni, ki vrže kamenček v vodo.

Z glasnim vpitjem in rožljanjem orožja so prihajali; gnali so pred seboj naše prednje straže, ki smo jih imeli razposlavljen med skalami ob vznožju griča. Prodiranje se je vršilo nekoliko počasneje, kajti četudi se do sedaj nismo resno uprli, so morali napadalci vseeno ležti po griču navzgor in radi tega so hodili nekoliko bolj počasi, da bi jim ne zmajkalo sape. Naša prva obrambna črta se je nahajala nekako na pol poti navzgor, naša druga petdeset korakov dalje zadaj in tretja gori na robu planote.

In prihajali so bližje in bližje in klicali svoj bojni klic: »Tvala! Tvala! Udari! Udari!« Naši pa so odgovarjali: »Ignosi! Ignosi! Udari! Udari!« Bili so že čisto blizu in težki lučalni noži so že frčali naprej in nazaj in z groznim krikom se je začela bitka.

Zadivjal je boj in močje so padali kakor listje v jesenskem vetru; vendar ni trajalo dolgo in premoč napadalcev je zmagovala in naša prva obrambna četa se je počasi umikala, dokler se ni združila z drugo. Tukaj je bil boj zelo vroč, toda naši so bili zopet vrženi nazaj, in kakih dvajset minut potem, ko se je boj pričel, je prišla do boja tudi naša tretja obrambna črta.

Napadalci so bili že zelo utrujeni in so vrhu tega izgubili mnogo mož ubitih in ranjenih, in tako niso mogli prodreti te tretje neprodorne ograje su-

he. Za nekoliko časa se je majala gosta množica borečih se vojakov naprej in nazaj, in izid je bil negotov. Sergij je žarečih oči gledal ta obupni boj, nato pa je planil dalje, ne da bi zinil besedico, za njim pa Tomič, ki se je zaletel v najhujši metež. Jaz pa sem ostal na mestu, kjer sem bil.

Vojaki so videli Sergijevo orjaško postavo, ko je planil v boj, in dvignil se je krik:

»Inkubu (slon) je tukaj! Udri! Udri!«

Od tega trenutka izid boja ni bil več dvomljiv. Korak za korakom so naši sovražnika potiskali nazaj in po griču navzdol, in kmalu so se morali v neredu umakniti do svojih rezerv. V tem hipu je tudi dospelo poročilo od leve strani, da je napad odbit, in jaz sem si že čestital, da je stvar za sedaj končana, ko smo na našo grozo opazili, da so bili naši, ki so se bojevali na des-

Tomič je klečal pri meni z vrčem v roki.

nem krilu, potisnjeni preko planote nazaj proti nam, za njimi pa prodira sovražnik, ki je na tem mestu očitno imel srečo.

Ignosi, ki je stal poleg mene, je v trenutku pregledal položaj in hitro izdal potrebna povelja. Hipoma se je razvil rezervni polk ter se pripravil za boj.

Zopet je Ignosi dal povelje, katero so častniki ponovili, in naenkrat sem bil v veliko svojo nevoljo v sredi naših, ki so se vsuli na prodirajočega sovražnika. Postavil sem se kolikor je bilo mogoče varno za orjaško Ignosijevo postavo in drl dalje, kakor da bi hotel, da bi me pobili. V dveh ali treh minutah — čas, ki se mi je zdel neznansko kratek — smo drli skozi vrsto naših, ki so se umikali, a so se takoj zopet začeli zbirati za nami, potem pa ne vem, kaj se je zgodilo. Vse, česar se

morem spominjati, je bil strašen ropot ščitov in nenaden prihod orjaškega lopova, čegar oči so bile daleč izbuljene in ki je s krvavo sulico v roki drl naravnost proti meni. Vendar — to povem s ponosom — bil sem kos temu trenutku. Bila je prilika, pri kateri bi se večina drugih ljudi zgrudila in izgubila pogum. Ko spoznam, da je po meni, ako ostanem na mestu, kjer sem stal, vrget sem se pred velikana, kakor hitro je prišel do mene, tako imenitno, da se je z glavo naprej zvalil preko mene. Predno je zamogel zopet vstati, sem bil jaz že na nogah in sem porav, nal celo zadevo z revolverjem.

Takoj potem pa me je nekdo pobil na tla in ne spominjam se več, kaj so je potem godilo.

Ko se zopet zavem, bil sem zopet na poveljniškem griču in Tomič je klečal pri meni z vrčem vode v roki.

»Kako se počutite, stari deček?, me je vprašal skrbno.

Dvignil sem se in se stresel, predno sem odgovoril.

»Precej dobro, hvala lepa,« sem dejal.

»Hvala Bogu! Ko sem videl, da vas neso semkaj, mi je začelo kar s'ale prihajati; mislil sem, da ste že mrtvi!«

»To pot še ne, dragi. Mislim, da sem dobil le močan udarec na glavo, ki mi je vzel zavest. Kako se je stvar končala?«

»Za sedaj smo jih odbili na vseh straneh. Izgube so strašno velike; mi smo izgubili dva tisoč ubitih in ranjenih; sovražnik pa gotovo tri tisoč. Glejte! to vam je prizor!« In pokazal je na vrste mož, ki so prihajali po štirje in štirje. Štirje so nosili neke vrste nosilnice iz kože, katerih je imela kukuška vojska vedno gotovo število seboj, in na vsakem robu se je nahajala v njej luknja za nosilne droge. Na teh nosilnicah — njihovo število se je videlo brez konca in kraja — so ležali ranjeni, katere so takoj po prihodu preiskali ranocelniki; teh je bilo po deset pridejanih vsakemu polku. Ako rana ni bila nevarna, so vzeli ranjenca na stran in skrbeli zanj, kolikor so okoliščine le dopuščale. Ako pa je bil položaj ranjenca brez upanja, se je zgodilo nekaj, kar je bilo zelo strašno, akoravno se je zgodilo iz usmiljenja. Eden izmed ranocelnikov je pod pritvezo, da hoče pregledati rano, s svojim ostrim nožem hitro odprl žilo in v dveh, treh minutah je ranjenec brez bolečin izdihnil. V večini teh slučajev so bili ranjenci že v nezvesti, pri ostalih pa se je prerez žile izvršil tako hitro in brez bolečin, da ga skoraj čutili niso. Vseeno pa je bil prizor strašen, in veseli smo bili, da smo odšli. Ne spominjam se kakega drugega prizora, ki bi bil bolj vplival name, kakor ta, ko sem videl, kako so rdečeroški ranocelniki ugašali življenje tem hrabrim vojakom.

(Dalje prih.)

Radeckijev veteran.

V Zabukovju pri št. Rupertu živi 88-letni Radeckijev veteran Jožef Jaki, katerega sem zadnjič obiskal in ki mi je iz svojega vojaškega življenja mnogo pripovedoval. Ko sem ga takrat obiskal, bil je oblečen v lepo narodno nošo kot pristen kranjski fant, ki jo ima še iz prejšnjih boljših časov, zakaj sedaj je revez, dasi na duhu in telesu še čil, kljub svoji starosti. Hrbet pa se mu je že tudi upognil — ni čuda — saj je moral mnogo prenesti v domovini ljube kranjske dežele, v hribovitih, nekdanj tako vinorodnem delu šent-ruperske in svetokriške fare, kakor tudi v tujini med sovražniki v solnčni Italiji.

»Služil sem sedem let in dva meseca pod očetom Radeckijem,« poudaril je ponosno. »Potrjen sem bil leta 1846. v Novem mestu v jeseni, in takoj sem moral iti v Ljubljano. Od tu sem šel kot »kvartir-mohar« na Vrhniko drugo leto in naprej do Gorice v »Udine« (Videm). Odtod v Vicenco in dalje v Brešijo. Strašna je bila bitka pri Sv. Luciji. Kar žvižgalo je okrog ušes! Še pri enem mestu smo se tu bili — pa sem pozabil, veste, sem že star.« — »Sommacampanja morebiti?« — »Ja, ja! Odrinili smo proti Milanu, ko smo Laha potolkli. Na tem maršu je šel adjutant Fux naprej, ko smo mi počivali. Kar pridirja čez malo časa nazaj, a njegov konj je imel samo tri noge, eno so mu sovražniki odbili. Urno smo nabasali puške in šli marš naprej. Kar se vsuje iz koruze kot toča — in popadali smo na tla kot bi mi gnili. Iz koruze pa pridrvijo Italijani v mesingu nad nas. Tambor Mihelčič kar na svojo roko ureže »razjemars«, in smo napadli tiste Pijemontezarje, pa smo jih podili do Milana in ga zasedli. Tu smo bili en mesec, toda nič v kasarni. Iz Milana smo jo pih-nili na Tirolsko in od tu na Pijemont. O sv. Jožefu 1849. smo pa vzeli Turin. Lahi so bili popolnoma tepeni. Regiment princ Hohenlohe je šel nazaj na Milan, Modeno, Parma, Piacenco in šli smo še dalje na — Rimsko v Ankono. V Ankono je prišel tudi naš oče Radecki. Dva dogodka vem še od tu dobro. Moj prijatelj Jevševar, ki je bil koprol, in frajtar Petelin in pet mož je bilo na patrulji ubitih. Jevševar je bil doma iz Tihoboja in sva še prejšnji večer pila skupaj; prišel je precej daleč k meni in dal za vino, ki je bilo po 12 krajcarjev liter. Ko sva se ločila, mi je še dal osem grošev, češ, nekam čudno mi je, spravi jih ti. Drugi dan pa je bil že mrtev! Hudo mi je bilo — bila sva res prijatelja! — Nekega dne je bil cel regiment princ Hohenlohe alarmiran. Radecki stopi pred nas, nas pohvali in pravi, naj bomo veselega srca, tudi on je vesel in hvali Boga. Pove, da gre danes v Loreto na božjo pot. Bil je že prej dvakrat, sedaj gre v tretjič. Preje je daroval vojno obleko, v tretjič pa je v Loreto daroval zlato palico in zlato jabolko. Dva dneva in eno noč sem bil tudi jaz v Loreto, kakor Radecki. Potem smo pa šli po komunih (občinah) puške pobirati od Italijanov. Ves transport smo spravili v Ascoli. Trinaest dni smo tako jezili Lahe, ko so nam morali nositi orožje. Šli smo potem nazaj v Ankono. Odtod pa v Benetke po

morju. Vozili smo se dva dneva in eno noč. Iz Benetk pa — domu, kamor sem prišel dva dneva po prazniku Matere božje v Adventu. Sedem let in dva meseca — dragi gospod — to je tudi nekaj! In Radecki je bil dober, bil je vojak cesarjev, pa tudi božji!«

Srečen ribji lov.

»Ze cuka — lepa bo — kako se trese šiba!«

A šavs! — ima jo v kljunu pelikan!

»O fej! — o čudo! To pa ni navadna riba!«

»Ha! — danes bil je zame srečen dan!«

»Pri mizi zdaj vesel sedim — s pečenko dvojno se gostim!«

Smešnice

V obupnosti. Zločinec: »Ker me kot roparja-morilca zasledujejo, mi ne kaže drugega, kakor od sveta slovo vzeti. Le tega ne vem, ali bi se obesil, ustrelil ali bi v vodo skočil!... Nič ne! Še najbolje bo, da grem v šnopsarijo. Tam vsak večer enega ubijejo, morebiti ravno mene zadene!«

Razloček. V družbi treznosti graja govornik pijančevanje in zagleda med poslušalci tudi gospoda barona, o katerem sodi, da bi bil morda razžaljen. Torej reče: »Sicer pa, kar sem sedaj govoril, ne cika na gospoda barona, ker on zna pijačo prenašati in lahko plača; sicer pa vam nič mari, koliko on pije.«

Užaljen dobrovoljček. (Dolenjec): »O ti buzaronska vinska kaplja ti, da me pod mizo vržeš! Ali sem ti kaj narédu? Ali me nič ne poznaš? Saj sem te vendar sam izprešal!«

Označba. Profesor: Kaj je pivo? — Di-jak: »Pokvarjena voda v korist producentom.«
Sekundarni vlak ima majhen stroj in najbolj počasi vozi. Tujec: »Gospod sprevodnik, kdaj pa odleže ta »Kafemašina«?« — Sprevodnik: »Kadar bodo vsi kofetarji skupaj!«

Pred sodiščem. Sodnik: »Vaš soobtoženec je bil že tolikrat zavoljo tatvine kaznovan; kako ste mogli s takim človekom v tovarišje stopiti?« — Obtoženec: »Žalibog, ni bilo nobenega boljšega!«

»Kdo ima tako obrt, da zmeraj nese?« — »Pismo noša.«

Ponosna mati. Teta: »Oh, kako je Jožek zrasel, odkar nisem bila pri Vas! Ali zna že govoriti?« — Mati: »Z vsakim grofom, to Varz rečem!«

RAZGLED PO DOMOVINI

Deželni glavar dr. Šusteršič pri cesarju. Dne 26. septembra dopoldne je sprejel naš cesar v posebni avdijenci deželnega glavarja, ki se je prišel zahvaliti za imenovanje deželnim glavarjem. Cesar je bil izredno milosten ter je izjavil, da ga je zelo veselilo, da je mogel imenovati dr. Šusteršiča za kranjskega deželnega glavarja. Prepričan je, da bo dr. Šusteršič izredno mnogo storil v dobrobit dežele. Ko je dr. Šusteršič omenil neomajno zvestobo dežele Kranjske do cesarske rodbine in še posebej do cesarjeve osebe, ter je k temu pristavil, da je dežela Kranjska dežela zvestobe, prekinil ga je vladar z besedami: »To je dežela večkrat dokazala, in sicer v vseh razmerah«. Cesar se je nato z dr. Šusteršičem razgovarjal o deželnih zadevah ter se je posebno živahno zanimal za akcijo dežele za povzdigo narodnega gospodarstva. Cesar je izrazil svoje popolno zadovoljstvo. Posebno se je cesar zanimal za osuševalna dela na ljubljanskem Barju.

+ Iz deželnega odbora. Izda se okrožnica na vsa županstva, s katero se opozarjajo, da se naj pri napravi prvotnih imenikov za porotnike strogo ravna po zakonu. — V kamniškem okraju se je osnovala sadjarska zadruga; dovoli se podpora za dve sadni drevesnici.

+ Zaupniki S. L. S. I Ves veliki napredek našega ljudstva je tesno združen s politično močjo. To moč rode boji. Za te boje je treba denarnih sredstev. Zato nabirajte od moža do moža, na vsaki priležitvi, pri vsaki priliki za Ljudski sklad, ki je bojna blagajna S. L. S. Vsak, tudi najmanjši dar je dobrodošel. Prispevke sprejema tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta 6.

Potrjena kranjska deželna postava. Cesar je potrdil po kranjskem deželnem zboru sklenjeno postavo o izboljšanju pašnikov, ki bo našemu kmetijstvu v veliko korist.

Nova deželna poslanca iz skupine veleposestva. Kranjsko veleposestvo si je izvolilo v soboto, dne 28. septembra, kneza Hugona Windischgraua in deželno sodnega svetnika v pok. Karola Mülleja za svoja poslanca. Dobila sta po 49 glasov.

Duhovniške izpremembe na Spodnjem štajerskem. Dr. Anton Pinter je nastavljen za kaplana v Slovenski Bistrici. Kaplan Ivan Žagar je prestavljen iz Slov. Bistrice v Vojnik pri Celju.

Skupščina S. K. S. Z. se vrši dne 13. oktobra t. l. v Mariboru v »Narodnem domu« po obnem zboru »Slovenske Straže«. Pozivljamo vsa društva, da odpošljejo k skupščini po možnosti svoje zastopnike, ki so lahko isti kot za »Slovensko Stražo«. Dnevni red bo obsegal predvsem poročila Zvez.

S. K. S. Z. prične v torek, dne 8. oktobra z rednimi predavanji, ki se bodo

vršila v mali, izjemoma tudi v veliki dvorani »Ljudskega doma« vedno ob 8. uri zvečer. V torek predava državni in deželni poslanec g. prof. Evg. Jarc: Boj za sredozemsko morje. To je pereče vprašanje sedanjega časa, zato za vsakogar vlezanimivo. Odbor vabi vse člane, da se predavanj prav pridno udeležujejo.

Redni kurzi S. K. S. Z. v Ljubljani se bodo vršili za člane tudi letos, in sicer za laško, stenografijo, umevanje umetnin in socialni kurz; dalje novovpeljani: zemljepisno-zgodovinski, govorniški in nemški. Pouk se vrši brezplačno. Prične se s kurzi 14. oktobra. Ure se naznanijo pravočasno v naših časopisih. Odbor vabi svoje člane, naj te izredne prilike, ki se jim s tem nudi, ne zamude, marveč se v obilnem številu vpišejo za pouk, ki je namenjen le njim in se ozira le na njihove razmere in potrebe.

— Umrl je v soboto popoldne v Kranju č. g. Jakob Mrak, duhovni svetnik in župnik v pokoju. Pokojni je bil rojen v Smledniku dne 26. aprila 1832. Posvečen je bil 26. julija 1859. Kot kaplan je služboval v Mošnjah in Stari Loki, kot župnik pa v Železnikih in v Naklem. Zadnja leta je živel v pokoju v Kranju.

Volitev župana v Mostah. Za župana velike občine Moste pri Ljubljani je bil soglasno izvoljen g. Jožef Oražem, svetovalec pa so postali gg. Ivan Orehek, Alojzij Kocmur, Keber iz Šmartnega, Julij Podobnik iz Vodmata, Fr. Karpe, Matija Lavrič, Iv. Wosner, Presetnik iz Šmartnega. S to izvolitvijo je častno končan volilni boj v občini Moste in vse liberalne in socialno-demokratske spletke so postale prazen nič.

Umrla je v torek dne 27. septembra v Novem mestu gospa Ivanka Germ, mati župnika Mateja Germ v Železni Kaplji na Koroškem in profesorja na novomeški gimnaziji Josipa Germa.

Poročil se je dne 24. septembra v cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani deželni stavbni nadkomisar g. Matija Krajc z gđčno. Erno Povše, hčerko c. kr. komercialnega svetnika, državnega in deželnega poslanca. — Naslednji dan sta bila v knezoškofijski kapeli v Ljubljani poročena g. Rajko Marenčič, tovarnar in trgovec v Kranju iz znane ugledne rodbine Mohorjeve v Kranju z gđčno. Mici Aljančič iz Križev pri Trzinu. Poročal je ženinov brat č. g. dvorni kaplan Janko Marenčič.

Brezobrestna posojila vinogradnikom na Goriškem. Vlada je dovolila ravnomar 75.000 K, dežela pa 50.000 K, tako da se bo razdelilo skupno 125.000 K brezobrestnih posojil za napravo vinogradov. Lani je dovolila vlada samo 60.000 K.

Goriška gimnazija — največji srednješolski zavod v Avstriji. C. kr. državna gimnazija v Gorici šteje letos nad 1200 dija-

kov, je torej največji srednješolski zavod v Avstriji. Prvi razred šteje sedem paralel, in sicer 3 slovenske, 1 nemško in 3 italijanske. Vseh razredov s pripravnico je 28, vseh učnih moči pa 50.

Nov most čez Savo pri Podnartu. Mostnina na savskem mostu pri Podnartu se je odpravila s 1. oktobrom t. l. Most je od sedanjega posestnika Pogačnika odkupljen in stavbni oddelek c. kr. deželne vlade že izdeluje načrt za nov, velik most iz železnega betona. Ta most bo vezal državno cesto pri Podbrezju z veliko novo cesto, ki jo bo država gradila iz savske doline pri Podnartu čez Jelovec v Selca. Ta cesta je proračunana na več kot en milijon kron in bo velike važnosti za slučaj vojske.

Gorela je dne 24. septembra iz neznanega vzroka hiša Franc Habiča v Sostrem. Pogorela je do tal. Rešiti se je dalo le nekaj hišne oprave. Zavarovalnina daleč ne pokrije škode. Na kraj nesreče so prišli gasilci iz Zgornjega Kašlja in pozneje tudi iz Zaloge. Zelo čudno je, da je načelnik kašelskega društva ukazal prenehati z gašenjem, čeravno je bilo še potrebno ogenj popolnoma udušiti. Pravijo, da zato, ker je pogorelec član »Orla«.

Bik ga nabodel na roge. 18letnega hlapca Franca Šusteršiča iz Bresta, občina Tomišelj blizu Ljubljane, je dne 23. septembra pri krmljenju v hlevu nabodel bik na roge in mu pretrgal trebuh. Prepeljali so ga v ljubljansko deželno bolnišnico.

Sam sebi zvonil smrtno uro. Na kvartno nedeljo pri popoldanski službi božji je med molitvami za rajne zvonil na Premu Miha Maslo, cerkovnik smrske podružnice. Konec zvonjenja in molitev pa je veljal že njemu; kajti od kapi zadet se je zgrudil in umrl, ko mu je gospod župnik hitro podelil sv. poslednje olje.

Velika svatovska nesreča. Dne 23. septembra ponoči se je peljal Leskovec iz Idrijske Bele z ženo in hlapcem s svatbe v Zadlogu. Na klancu blizu Idrije je voz tako nesrečno zavozil v prepad, da je bil konj takoj mrtev; zelo nevarno poškodovan je bil Leskovec, žena je dobila le manjše poškodbe. Hlapec je pravočasno skočil z voza.

Samoumor na savskem produ pri Črnučah. V sredo, dne 25. septembra, si je nekdo končal življenje na savskemrodu pod črnuškim mostom. Kdo je samomorilec, še ni dognano. Pri sebi je imel le zavitek, na papirju sta bili napisani imeni: Ivan Hafner, klobučar v Škofji Loki in Jožef Jamnik, klobučar v Škofji Loki.

Nagrado 52 kron 50 vin. je priznala kranjska deželna vlada ljudskošolskemu učencu Stanislavu Prusniku v Novem Vodmatu, nadalje mlinarskemu pomočniku Francu Prosenu iz Most in posestniku Jožefu Nemaniču v Želebeju, ker so z lastno nevarnostjo rešili troje oseb iz vode.

Z revolverjem je v prsa ustrelil pri Medvodah v prepiru neki posestnikov sin delavca Antona Vrtačnika, katerega je težko ranil.

Nesreča ali samoumor? V nedeljo popoldne so našli med Ojstrim vrhom in Debelim hribom na nekem pobočju truplo kakih 55 let stare ženske. Na osem metrov visoki steni, nad mestom, kjer so našli žensko, so dobili predpasnik, dva žepna in dva naglavna robca. V enem je bila zavita denarnica s 5 K 60 vin. denarja, v nekem drugem robcu pa je bilo zavezanih 79 vin. Truplo ima na glavi več poškodb, bržkone od padca. Ženska je bila oblečena v belo srajco, modro in belo črtno krilo, sivo barhasto spodnje krilo, rdeče nogavice in dobro ohranjene črevlje. Ne ve se, ali se je ženska ponesrečila, ali pa je izvršila samoumor.

Tele s šestimi nogami je vrgla krava v Štepanji vasi pri Florijanu po domače pri Vovku.

Izredno srečo je imel te dni kmet Drganc iz semiške župnije. Pri kopanju krompirja je našel na njivi 580 kron v bankovcih po 100 K (3) in po 20 K (14), ki jih je lansko jesen izgubil v hlevu. Vkljub dolgotrajnemu brskanju po stelji in gnoju jih tedaj niso mogli najti. Ker je bil denar že zelo izpriden, ga je mogla zamenjati samo avstro-ogrska banka.

Napad. Posestniški sin Fr. Voglez iz Brežic in njegovi tovariši so napadli z noži in poleni Martina Petelinca ter ga tako dolgo pretepali, da se je smrtnonevarno ranjen zgrudil na tla. Petelinca ima poleg drugih ran zlomljenih tudi več kosti.

Velik požar. V soboto, dne 21. septembra, je pogorelo v Cirkovcah pri Pragerskem 11 poslopij. Požar je divjal na obeh straneh ceste obenem in ako se ne bi veter zaobrnil in pomagal ognjegascem, bi pogorela vsa vas. Hudo so prizadeti zlasti manjši posestniki in najemniki. Tudi najmanjše darove za pogorelce hvaležno sprejema kaplanija.

Zastrupila se je z živim srebrom. 18 letna posestniška hči Neža Schmidt pri Sv. Duhu pri Ločah je iz neznanega vzroka zavžila v kavi živo srebro in fosfor. Vsled tega se je zastrupila in kmalu nato umrla v strašnih bolečinah.

Osa povzročila smrt. Kočar Karol Glaminger v Logatcu blizu Cmureka na štajerskem je pil pri dopoldanski južini sadjevec in pri tem požrl oso. Živalica ga je v grlu picila. Možu je grlo tako oteklo, da se je zadušil.

Samoumor v zaporu. V mariborski jetnišnici se je obesil na deset let ječe obsojeni Anton Manut, ki je bil obsojen, ker je na Goriškem izvršil umor.

Ponesrečil je v Borovljah na Koroškem dne 22. septembra delavec Ignacij Dermalc. Puhnil je vanj iz Martinove peči plamen, ki mu je zažgal srajco, nato pa še ostalo obleko. Revez je letel k zdravniku ves v plamenu. Odpeljali so ga v celovško bolnišnico, kjer je umrl.

Zadružno šolo v Ljubljani, ki se prične letos 16. oktobra, priporočamo kmečkim posestnikom, če hočejo sinovom oskrbeti trgovskega in zadružnega znanja. Tu se poučuje namreč razun zadružnih predmetov tudi trgovsko računstvo, knjigovod-

stvo, kmetijsko strojništvo, trgovsko popisje in dr. Vršni se že v petič, in sicer pozimi, ko ni dela na polju. Šolnine ni plačati nobene. Sprejemajo se zlasti kmečki mladenci, ki bodo ostali doma na posestvu svojih staršev in bodo pozneje sodelovali pri domačih zadrugah. To šolo je dovršilo že mnogo kmečkih fantov, ki so vsi mnogo pridobili na znanju tako, da so starši prav hvaležni deželi, ki je šolo ustanovila. Pišite ravnateljstvu Slovenske trgovske šole v Ljubljani, da vam sporoči naslove takih fantov, ki jih potem lahko vprašate o šoli. Glejte tudi današnji oglas med naznanili!

Umrli je po dolgi mučni bolezni 25. t. m. v Koritih pri Dobrniču, posestnikova žena Ana Perpar, v starosti 47 let; bila je vzorna krščanska mati. Zapušča moža ter 7 otrok. Predrago rajnico priporočamo v molitev in blag spomin!

Dvojna nagla smrt. V soboto, dne 21. septembra zjutraj okrog tricetrt na štiri je našel stražnik v Trstu na tleh ležečega moškega, starega okrog 35 do 40 let, ki ni več kazal nikakega znaka življenja. Zdravnik je konstatiral, da ima razbito glavo. Na potu do bolnišnice je nesrečnež umrl. Umrli je najbrže v pijanosti padel vznak in si razbil glavo. Dne 23. septembra so našli na cesti za pokopališčem mrtvo moško truplo. Zdravniki so ugotovili, da je nastopila smrt vsled zastrupljenja z octovo kislino. Samoumorilec je Anton Zabrič, uslužbenec trgovske zbornice v Trstu.

Dob. Umrli je 19. septembra v Dobu g. Jakob Srša, dobroznani kolarski mojster. Počiva naj v miru!

Živinozdravstveni tečaj. Deželni odbor kranjski priredi na deželni kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu štirimesečni živinozdravstveni tečaj za prvo pomoč pri nezgodah in za porodništvo goveje živine od 15. novembra 1912 do 15. marca 1913. V tečaj se sprejme kvečjemu 12 vsaj 18 let starih učencev — kranjskih kmečkih posestnikov ali njihovih sinov. Opoldansko hrano bo preskrbela kmetijska šola na deželne stroške. Učenci dobe vrhutega mesečno po 15 K podpore. Kolka proste, lastnoročno spisane prošnje, katerim je priložiti krstni list, je vložiti najkasneje do 15. oktobra 1912 na deželni odbor kranjski v Ljubljani. V prošnji naj se tudi navede, katero šolo je prosilec obiskoval.

Javna zahvala. Po pretečenem letu nabiranja milodarov za pogorelce v Tomažji vasi izreka podpisani za in v imenu obdarovanih pogorelcev najiskrenejšo zahvalo veleslavnemu deželnemu odboru vodine Kranjske, imenoma deželnega glavarja namestniku veleč. g. dr. Evg. Lampetu za njegovo trudaljubivo osebno informacijo in posredovanje, dalje prebлагor. g. vladnemu svetniku Vilj. baronu Rechbachu, okr. glavarju v Novem mestu in prof. Evg. Jarcu, deželnemu in državnemu poslancu, ter mil. g. novomeškemu proštu dr. S. Elbertu za izposlovanje izdatne državne podpore; potem sl. Kranjski hranilnici v Ljubljani in Hranilnici in posojilnici v Kandiji pri Novem mestu; dalje vsem preč. župnim uradom in vsem p. n. zasebnim darovalcem, predvsem tukajšnjemu rojaku blag. g.

Alojziju Zajcu v Šiški pri Ljubljani za hitro in vedyušno prvo pomoč pogorelcem, kakor tudi vsem drugim blagim darovalcem, ki jih posebič tu ni mogoče vseh imenovati, zlasti preč. predstojništvu kartuzijskega samostana v Pleterjah za pogorelcem brezplačno darovani stavbeni les, ter vsem bližnjim in daljnim sosedom za vsestransko pomoč ponesrečencem najiskrenejšo zahvalo ter stoterni: Bog plati! — Za pogorelce v Tomažji vasi pri Beli cerkvi: Ant. Znidaršič, župnik.

Radeckijev veteran. V listku prinašamo nekaj podrobnosti o 88 letnem veteranu Jožefu Jakiju iz Št. Ruperta, na kar tu opozarjamo. Kdor bi hotel temu revnemu vrlemu starčku kaj darovati, naj pošlje na občinski urad v Št. Rupertu na Dolenskem.

Nesreča. Vsled neprevidnosti se je pri skladanju sena nasadila na vile žena čevljarja Antona Kneza v Starem dvoru pri Radečah. Povzročilo ji je takoj hude bolečine. Odpeljali so jo v krško bolnišnico. Revica je šele nekaj mesecev poročena. Da kdaj popolnoma okreva, ni verjetno. Žene, bodite previdne pri vsakem delu.

g Posavci, v nedeljo, 6. oktobra, k ustanovitvi podružnice »Slov. Straže« za Posavje! Zavedne naše može in gospodinje, naše vrle fante in mladenke vabimo, da se v velikem številu zberemo v nedeljo, 6. oktobra, popoldne po popoldanski službi božji v »Društvenem domu« na Ježici. Vršni se ustanovni shod podružnice »Slovenske Straže«. Nastopijo govorniki iz Ljubljane.

Vrtnarska šola. Kdor bi bil voljan sodelovati za ustanovo »Vrtnarske šole« naj se blagovoli prigrasiti na naslov: »Goikova Vrtnarska šola« v Kranju.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica
Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6
(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 $\frac{1}{2}$ % brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Gorenjske novice

g. Iz št. Vida nad Ljubljano. Slovensko slavnost je naša šolska mladina prav lepo obhajala. Po sveti maši, pri kateri je prav ljubko pel šolski zbor pod vodstvom g. učitelja Je-

ločnika, smo se zbrali v telovadnici Orla, kjer nam je gospod šolski vodja Bajec v vznesenih besedah opisal vzor-otroka in vzor-moža A. M. Slomška. Nato so se vrstile deklamacije in petje Slomškovih pesmic. Naša društva prirede Slomškovo slavnost v nedeljo teden. — Smrt dolgoletnega prijatelja »Domoljubovega«. Na Brodu je umrl 33 let stari mladenič Fr. Potočnik. Bil je skozi dolgo vrsto let zvest naročnik »Domoljuba« in velik prijatelj naših krščanskih organizacij, žal, da vsled svoje bolehnosti ni mogel v društvih sodelovati. Umrl je lepo, vzpodbudno pripravljen. Brojski fantje so mu priredili zelo lep pogreb. N. v m. p.! — Občinske volitve se bodo vendar tudi pri nas izvršile. Okrajno glavarstvo je volilne imenike vrnilo in tako bo v kratkem prišel čas, ko bo treba z glasovnico stopiti na volišče.

g Iz Kroke. Dne 21. septembra je imela I. žrebčarska in železoobrtna zadruga v Kropi in Kamni gorici svoj občni zbor. Na občni zbor sta prišla tudi gospod deželni komisar dr. Pogačnik v imenu deželne odbora in ravnatelj Obrtnega pospeševalnega urada g. Remic. Obema prisrčna zahvala za udeležitev in njiju besede. — Iz računskega zaključka posnamemo, da je imela zadruga prometa 2.155.634 K 41 vin., to so številke, ki veliko povedo. Delavcem se je izplačalo na zaslužku pretečeno leto 146.598 K 33 vin. Delavcev zadružnikov ima zadruga 196, drugih, ki še niso stari 24 let, da bi mogli postati zadružniki, pa nekaj čez 80, tako da je vseh okoli 300. Iz bilance posnamemo: Deležev ima zadruga 45.539 K 97 vin., premičnega premoženja ima 32.465 K, od katerega se vsako leto odpiše 10% od prvotne vrednosti; nepremičnega premoženja ima 62.005 kron 70 vin., od katerega se odpiše vsako leto 5% od prvotne vrednosti; čistega dobička je bilo letos 8613 K 25 vin., tako da je rezervni zaklad narastel na 44.075 K 72 vin. — To je nekaj števil, ki povedo, da je naša zadruga že zelo močna, vredna vsega zaupanja, ter da je za Kropo in Kamno gorico nepojmljive vrednosti in dobrote! Da bi le vsi udje to spoznali, delali vestno in pošteno ter imeli več zadružnega duha! V zadruhi je bodočnost Kroke in Kamne gorice. — Gospod katehet Andrej Azman je zopet odšel nazaj v Postojno. Imel je vsako nedeljo in zapovedan praznik drugo božjo službo. Prav pogrešalo ga bo naše delavsko društvo, v katerem je tudi zadnje počitnice večkrat predaval o Cerkvi in njenem karitativnem delu. Hvala mu! — Predzadnjo nedeljo je bilo predavanje o Dunaju in evharističnem kongresu.

g Iz Šmarce. V ponedeljek 7. oktobra ob 8. uri dopoldne bo Živinorejska zadruga prodajala na svojem travniku v Šmarci ves les. Razdelila bo ves les, ki je za prodati, v male oddelke, da si bodo tudi ubožnejši lahko nabavili kurjavo za zimo. — Popoldne istega dne bo pa prodajala razno kovaško in ključavničarsko orodje, kakor tudi drugo železje. V Šmarci nameravamo zgraditi tudi elektrarno, ki bo, kakor je proračunjeno, zelo malo stala, ker že imamo vodno moč in vse druge stro-

je, treba je postaviti samo dinamo in strojem žice napeljati. Ljudje bodo lahko imeli zelo poceni luč. Z električno silo bodo tudi lahko mlatili, rezali rezanico, žagali drva, ženske pa bodo lahko z električnim gladilnikom gladile perilo. Več sporočimo o tem kasneje, ko se stvar razvije.

g Boh. Srednja vas. Naši dunajski romarji so se vrnili vsi veseli in navdušeni domov. Samo to obžalujejo, da se jih ni iz naše župnije več udeležilo. Posebno pozornost je vzbujala povsod naša ženska narodna noša. Razen Dunajčanov so se posebno zanimali zanj Poljaki in Francozi, ki so nas vedno ustavljali, povpraševali in naročali, naj skrbimo, da se ta noša ohrani. Mnogo Italijanov smo slišali, ko so vzklikali: »Che belli costumi!« (»Kako lepa noša!«) Neka Francozinja nas je fotografirala sredi ulice, pri vožnji domov pa v vlaku nekje na Gornjem Štajerskem neki francoski duhovnik, ki se ni mogel dovolj načuditi naši narodni obleki. Veseli nas to posebno zaradi tega, ker smo, kakor upamo, s tem vsaj nekoliko povzdignili ime in čast naše domovine, ki je žal med inozemci skoraj popolnoma neznana. — Dne 21. septembra smo pokopali blagega mladeniča Janeza Korosca iz Češnjice. Bil je marljiv član Marijine družbe, izobraževalnega društva in Orla. K pogrebu so ga nesli njegovi najljubši prijatelji Orli v kroju, drugi pa so mu položili lep venec na grob. Marijina družba in izobraževalno društvo sta ga v obilnem številu z zastavama spremila k zadnjemu počitku. Pevski zbor mu je zapel v slovo ginljive žalostinke. Upamo, da se veseli blagi mladenič že v nebeških višavah. Njegovi dobri družini naše najprisrčnejše sožalje. — Mrličev imamo letos nenavadno veliko. Posebej naj omenim le še enega, ki smo ga pokopali 17. avgusta, Janeza Zupanc p. d. starega Oreharja. Bil je to mož poštenjak, da ga mu je težko najti para. Učakal je starost 86 let. Silno je bil vesten v izpolnjevanju verskih dolžnosti. Celo zadnja leta, ko je hodil le ob palici, ni zamudil skoraj nobenega cerkvenega opravila. Najljubši opravke mu je bila molitev in premišljevanje. Toda tudi delal je še skoraj do zadnjega. Pečal se je namreč z izdelovanjem škafov, bohinjska domača obrt, ki pa žal, vedno bolj izginja. Mož je bil tudi dvakrat v Rimu in s posebnim veseljem je večkrat pripovedoval, kako je govoril — seveda po tolmaču, ki ni bil nihče drugi kakor naš prevzvišeni gospod knezoškof, tedaj še kanonik v Sarajevu — s sv. očetom, Leonom XIII., ki so postali pozorni nanj ravno vsled njegove krasne narodne obleke. Ranjki je bil tudi poseben prijatelj naših društev, globoko je umel njih pomen in je večkrat obžaloval, da ima svet tako malo smisla zanje. Vrle mu možu blag spomin! — Strašna nesreča bi se bila kmalu zgodila na mostu v Srednji vasi. Ivana Hodnik in 7letna Anica Šviceva sta se peljali z Ribičevega laza. Na strmem klancu pod cerkvi-

jo v Srednji vasi potisne voz, ki ni bil zavrt, konja naprej, konj se splaši in zdirja preko mosta. Sredi mosta odletita obe z voza. Iv. Hodnik se je srečno vjela za ograjo, otrok pa je padel z mosta s višine v vodo naravnost na same skale. Pravi čudež je, da ni bil mrtev. Hodnik je dobila pri padcu precej hude poškodbe; deklica se je zelo udarila na čelo, a je že iz vsake nevarnosti. Konj je voz med potjo skoraj popolnoma razbil. Ta slučaj pač dovolj jasno kaže, kako je potrebna preložitve ceste v Srednji vasi. Priprave so že vse dovršene, zato vsak čas pričakujemo, da bo delo razpisano. — Letina je pri nas kazala tako izvrstno, kakor že dolgo ne. Posebno turščica je obetala veliko. Žal, da je letošnje vreme vse pokvarilo. Zelo veliko pa je sadja, tudi jabolka. Zadnje tedne je nastopil občuten mraz. Sneg je zapadel prav globoko doli. Dne 12. septembra je padel v celi zgornji dolini in naredil na polju zlasti pri turščici veliko škode. — Dne 24. septembra smo proslavili 50letnico Slomškove smrti s sveto mašo in primerno šolsko slavnostjo.

Dolenjske novice

d št. Vid pri Zatičini. Podpisani se tem potom zahvaljujem dopisniku »Slov. Doma«, ki me je naznanil na c. kr. okrajno glavarstvo v Litiji zaradi slikarstva, ker sem par sob oslikal. Jaž si bom teh par kron že prislužil, katere moram plačati, dopisnik pa od tega nima popolnoma nič. Drugikrat pa, kadar bo še katerega naznanil, naj podpiše rajši svoje ime, da ne bo treba iskati po Ljubljani drugih podpisov. — Zaboršt, dne 25. septembra 1912. — Jožef Božič.

d Iz št. Janža. V 27. številki »Slovenskega Doma« je bil od dopisnika »Slov. Doma« napaden gospod kaplan, kar pa ni bilo vsem liberalnim »puhloglavcem« povolji. Vsled tega so zakričali, da sta tisto pisala pristaša S. L. S., namreč gospod Anton Brodschneider; c. kr. poštar in V. Erman, načelnik Orla. Pripomnim, da se omenjenima dvema tako studi »Slovenski Dom«, da ga niti »na stranišče ne bi vzela seboj«, kaj še, da bi ga podpirala z dopisovanjem. Na sumu imajo liberalci tudi Komljanke in Rozmance, češ, da so one bile dopisnice. »Katero bodo izžrebali«, bom poročal. Dopisnik omenjene cunje se je obregnil tudi ob one, ki so se udeležili evharističnega kongresa na Dunaju. Predvsem pomiljuje Komljanke, katere pa dopisunče, oziroma dopisun, ker je velik, zelo rad posnema v celem obsegu s tem, da hodi vedno okrog advokatov in jih oskrbuje za suknje z denarjem, krvavo prisluženim od žuljavih kmečkih rok. Pomilovanja vredno, toda resnično! Dalje dopisun imenuje evharistični kongres — »uharski shod«. S tem je naravnost pokazal

svoje brezverstvo in brezverstvo onih, ki njegovo »smradljivo brozgo vživajo ki mu teče dan na dan iz umazanih ust« ... Čuditi se pa je našemu učiteljsstvu, ki se šteje kolikor toliko »inteligentno in verno«, da se ne sramuje tako »banalnega človeka« kot je dopisun »Slovenskega Doma« in da ga s tem še podpira; onega, ki tako brezversko piše in sramoti naravnost — »sveto hostijo« — »evharističnega Kralja«! Ker prizadeti ne poznajo sramote, sramuj se jih Ti, dobro ljudstvo, in vedi, da slabših ljudi se ne najde v širni domovini kot so šentjanški liberalci!

d **Vač.** Kdor se na Vačah z liberalci brati, nima s čim orati, slednjič se navadno naš kraj zapusti, kakor je storilo par oseb pretekli teden. Drugim pride to spoznanje pozneje, navadno prepozno. Liberalen kmet ni samo smešen, ampak tudi nesrečen. — Župan Zarnik se je svoj čas pritožil na upravno sodišče na Dunaj radi globe 200 K, ki mu jo je radi nepokorščine naložil deželni odbor. Pogorel je imenitno. Sedaj bo moral plačati še stroške pritožbe. Zopet draga šola in nauk: Kdor se z liberalci brati ...

d **V Laskovcu pri Krškem** se je oglašil — uzmovič. Kar ponoči je hotel »pregledati« kaso na pošti. Razbil je že okno in s tem zbudil g. poštarja, ki mu je prekrizal račune.

d **Sveti Duh.** Paša in Mihetov stric se kisto držita. Z galico sta se zastrupila in doktorju, ki jih je »cajtal«, sta morala štetiti več sto kronc. O tej nevarni boleznii bomo še govorili.

d **Krško.** Ponoči je tat prišel na pošto in odnesel krog sto kron. Pošta stoji prav na sredi mesta in vendar tatu ni opazila niti »oborožena moč« niti »oko postave«. Zdaj se bojimo, da nam tatovi odnesejo še — policaje ...

d **Z Dvora pri Žužemberku.** Popolnoma prav omenja zadnji »Domoljub« gostilno pri Zmajdku pri nas na Dvoru, ki je last Ivana Klinca. Tu je shajališče surovin iz naše in žužemberške občine. Da ima učitelj Jelenc tukaj stalen sedež, je znano. Družba, ki se tu zbira, se zabava s tem, da grdi našo stranko in duhovnike. Enkrat se loti papeža, drugi škofa, ob manj slovesnih prilikah župnikov in kaplanov. Vidi se pa, da se gostilničar ob takih pečenkah nič ne zredi in da gostilna slabo uspeva. Ljudje se čez to pritožujejo. Ljudje božji, ali vam je res treba poslušati tako neljubo govorjenje? Saj je še kaka druga gostilna na Dvoru, kjer imate mir pri jedi in pijači!

d **Škocijan pri Mokronogu.** Zopet dve nesreči. Svojega malega otroka je pustila mati v Klenoviku doma in šla v Škocijan na semenj. Vrnila se je in našla otroka opečenega in mrtvega. Umrl je vsled opeklin. — Druga mati je pustila otroka v zibelki in šla v vinograd, ker ni imela nikogar, ki bi ga poslala tje z južino. Vrnila se je in našla otroka mrtvega. Svinja je odprla vrata in pregriznila otroka.

d **V Šmartnem pri Litiji** priredi deželni odbor dne 14. oktobra, to je v

ponedeljek pred žegnansko nedeljo, razdeljevanje vzrejevalnih podpor za teleta do pol leta stara. Živinorejci prejmejo 10 K takoj, če se zavežejo, da bodo teleta najmanj še eno leto redili ter v tem času vzdrževali razumno število telet, ki ne sme biti manjše kot polovica krav v hlevu. Zavezati se tudi morajo, da bodo vrnili podporo, če bi pogojev ne spoznili. 20 K pa prejmejo po preteku enega leta, tako, da celotna podpora znaša 30 K. Vsak živinorejec, ki prižene teleta, pri katerem seveda mora biti tudi krava, mora donesti živinski potni list in potrdilo županstva, koliko krav in pod enim: letom starih telet povprečno redi ter koliko živine ima vsega skupaj. Tudi tisti živinorejci, ki so lansko leto dobili prvi del vzrejevalne podpore za teleta, morajo isti dan prignati ista teleta, da dobe drugo polovico obljubljenih vzrejevalnih podpor. — Zrtev Amerike je postal mladenič Janez Zamrl iz Brega, katerega je dne 4. septembra ubilo v rudniku v Franklin Kansas. Ta slučaj ponesrečenja je že tretji iz te župnije tekom dveh let. Kolika škoda za stariše in slovensko ljudstvo!

Notranjske novice

n **Dobrova pri Ljubljani.** Dopus t je dal c. kr. deželni šolski svet g. nadučitelju Fr. Fabincu za celo šolsko leto 1912-1913, da lahko višje študira in se udeležuje meščansko-šolskih predavanj v Ljubljani. Za ta čas ga nadomestuje v šoli gđ. Alojzija Verbič iz Logatca.

n **Vrhnika.** Pri praškem trgovskem sodišču so pred kratkim v slučaju neke tozadevne tožbe razglasili razsodbo, da mora biti v vsakem vlaku stranišče. To je baje prvi pravni slučaj te vrste. Bog zna, bo li uprava vrhniške lokalne železnice kaj kmalu izvedela za to razsodbo? — Sadovi sokolske organizacije se v vedno grši luči kažejo tudi pri nas na Vrhniki. Pač škoda mladine, ki jo zastrupljajo nedorasli izprienci! Ni še dolgo temu, ko je tropa sokolov ob 3. uri zjutraj (v ponedeljek seveda) s prižgano svetilko rogovilila po Vrhniki, pevač joč neko pesem, v kateri se sramoté naše litanije. Ni še dolgo temu, ko so sokoli o priliki vaškega žeganja v neki liberalni gostilni pevali tako gnusne pesmi, da so se ljudje še nekaj dni kasneje zgražali nad podivjanostjo sokolov, pa tudi nad gostilničarjem, ki pusti v svojih prostorih take nesramnosti. V prav zadnjem času vé že zopet Vrhnika — saj se je stvar obravnavala pred sodiščem — povedati nekaj tako žalostnega, da je bolje, da svet ne izve za žalostno novico. In vendar se še dobe starši in obrtniki, ki puste svoje otroke oziroma vajence med okužajoče sokole! — Prihodnjo nedeljo bomo imeli v župni cerkvi evharistično slavnost. Spovedovalo se bo že prejšni dan dopoldne in popoldne. Po končani slovesnosti v cerkvi

se vrši v Društvenem Domu predavanje Izobraževalnega društva. Govoril bo g. kaplan Turšič o evharističnem kongresu na Dunaju. — Mrtvega so dobili 23. septembra zjutraj pod Jelovškovim kozolcem občinskega revčka Pavkarjevega Jurija. Mož je bil žganjar.

n **Iz Idrije.** — Zdravi in vsi navdušeni so se vrnili v ponedeljek, dne 16. septembra t. l., udeleženci evharističnega kongresa z Dunaja domu. Bilo jih je iz idrijske in spodnejidrijske župnije skupaj 40 oseb. Vsem so se cerkvene slovesnosti pa tudi znanstvene zbirke na Dunaju zelo dopadle. Nobenemu ni žal ne za zamujeni čas, ne za potrošeni denar, ker je vsakrati imel toliko neprepričanega dušnega in duševnega užitka! — Birmanje. V petek, dne 20. septembra, okoli 4. ure popoldne se je pripeljal prevz. gospod knezoškof Anton Bonaventura v z zastavami okrašeno Idrijo ter pri hiši g. Alb. Treven bil pozdravljen od zastopnikov c. kr. rud. ravnateljstva, občinskih odbornikov S. L. S., deputacije Orlov, Katol. delavske in dekliske Marijine družbe. Pred cerkvijo so stali šolarji pod vodstvom ravnateljstev, učiteljev in učiteljic v špallirju ter je učenka Bratina pozdravila nadpastirja ter mu podarila cvetlični šopek. Po blagoslovu z Najsvetejšim v cerkvi je odšel gospod knezoškof v župnišče, kjer mu je pevski zbor Kat. del. družbe zvečer priredil podoknico. V soboto je Prevzvišeni obiskal c. kr. rud. ljudsko šolo ter kanonično vizitiral podružne cerkve in uršulinski samostan v mestu. V nedeljo ob 9. uri je g. knezoškof v župni cerkvi bral tiho sv. mašo, potem pridigoval in nato delil zakrament sv. birme. V torek se je vršila sv. birma na Vojskem, v četrtek v Godoviču, v petek v Zavraču, v soboto v Gorah nad Idrijo in v nedeljo v Sp. Idriji. Povsod je bil g. knezoškof slovesno sprejet od ljudstva ter si je s prijaznim nastopom in krasnimi pridigami pridobil srca vernih. Dal Bog, da bi besede nadpastirja ostale trajno v srcih poslušalcev ter obrodile obilno sadu! — Našim liberalcem pa ni dala žilica miru, da ne bi po svoje proslavili birmski dan v Idriji. Priredili so cvetlični dan v svrhu dobijanja prispevkov za svoje podpore potrebne ustanovitve. Kako se jim je kupčija obnesla, ne vemo. V noči cvetličnega dne v pivarni prirejena konkurenca lepotic je imela posebno težko opravilo. Za počit! — Nesreča. V ponedeljek, dne 23. septembra, proti večeru se je posestnik N. Guzelj iz Bele vračal od poročne gostije iz Črnega vrha proti domu. Ob znamenju v Koševniku so se mu splašili konji in drog pri vozu odlomili. Pri drugi rajdi na Ključeh so se konji od voza odtrgali. Guzelj in njegova žena sta padla iz voza in se močno ranila. En konj je skočil čez škarpno in se ubil, drugi pa je dirjal proti Idriji, kjer so ga ustavili. Nesreča nikjer ne počiva. — Občinski odbor je v seji z dne 26. septembra t. l. na predlog g. L. Troha S.

Društveni vestnik

NAPOVEDANE PRIREDITVE:

Iz št. Vida nad Ljubljano. Vrata v hram umetnosti odpre Blaž-Potočnikova žitarnica v nedeljo, dne 3. novembra z žaloigro »Mlinar in njegova hči«, ki jo uprizori v telovadnici Orla. S to igro se otvori naša gledališka sezona za leto 1912/1913. Ne da bi se igralci že naprej hvalili, le to rečemo, če bomo skupaj držali, da bomo tudi letos z našim požrtvovalnim učiteljem g. Jeločnikom kaj lepega občinstvu pokazali.

Iz Šmartna pri Litiiji. Dne 4. oktobra bo imela učiteljska Slomškova zveza za litijski okraj odborovo sejo v Šmartnem v Društvenem domu. Prav tako! Učiteljstvo naj se oklene ljudstva in ljudstvo se bo tudi učiteljstva z veseljem oklepalo.

Kmečka zveza za postojnski okraj priredi v nedeljo, dne 6. oktobra, popoldne po večernici ob pol štirih shod v št. Petru na Krasu v posojilnični hiši. Poroča državni in deželni poslanec dr. Ign. Žitnik. Povabljeni so možje tudi iz sosednih krajev.

Vipavsko okrožje Orla opozarja vse okrožne odseke Orla, da se vrši v nedeljo, dne 6. oktobra t. l. važna odborova seja v Vipavi ob pol štirih popoldne. Predsedniki in načelniki, pozor!

POROČILA O PRIREDITVAH:

Iz št. Vida nad Ljubljano. Lep napredek nam je preteklo nedeljo pokazalo šišensko prosvetno društvo, ki je v telovadnici našega Orla uprizorilo predstavo »Krivoprisežnik«. V šišenskem prosvetnem društvu sta združeni slov. katol. izobraževalni društvi iz Zgornje in Sp. Šiške. Ovir se za izobražbo na temelju načel katoliške organizacije so v obeh Šiškah velike in zato velik napredek pribijemo že v tem, da se je v Šiškah katoliška organizacija sploh začela. Daj Bog, da bi to prosvetno društvo ostalo zvesto načelom, na katera je priseglo ob svojem pričetku. Preteklo nedeljo so člani tega društva v št. Vidu predstavljali »Krivoprisežnika«. Igralci so pri prvem nastopu pokazali, da imajo veselje in zmožnosti toliko, da smo jih bili veseli tudi mi in jim moramo le čestitati. Ako bo veselje ostalo, bodo zmožnosti prišle do popolnosti. Igra sama na sebi je lepa in opušena, le par nastopov še bi kazalo izpremeniti ali izpustiti, ker naši podeželski odri niso za gizdalinsko in izprideno, marveč za pošteno, pridno in delavno kmečko ljudstvo, ki na odru sicer tudi hoče imeti zabave in razvedrila, toda podučnega in izobraževalnega blažinega razvedrila. Dvorana je bila nabito polna, dokaz, da ima šišensko prosvetno društvo dovolj prijateljev. Zato pogumno naprej!

Od Sv. Trojice pri Moravčah. Na tukajšnji ljudski šoli se je praznovala v torek, 24. septembra t. l. na slovesen način 50letnica smrti lavantinskega škofa A. M. Slomška. Ob 8. uri je daroval za šolo vneti katehet vč. g. Anton Demšar v tukajšnji podružni cerkvi slovesno sveto mašo, pri kateri je šolski pevski zbor mično popeval pod vodstvom g. šolskega voditelja K. Igljič. Po sveti maši se je zbrala vsa šolska mladina v šoli. Na šolski tabli je blestela z zelenjem okrašena Slomškova slika. Prvi je nagovoril mladino njen priljubljeni g. katehet in jo z ljubko besedo pripravil na slavnostni govor, ki ga je imel izvršiti govornik bogoslovec č. g. F. Prebil. Zelo lepo in domače je opisal mladini življenje in delovanje Slomškovo in jo v nemal za njegove ideale. Mladina je bila ganjena. Nato je razdelil šolski vodja otrokom prekrasne podobice A. M. Slomška in se v imenu šolske mladine toplo zahvalil obema vč. gg. govornikoma za prekrasna govora. K sklepu slovesnosti so še nekateri otroci navdušeno deklamirali najlepše Slomškove pesmi in kratka berila.

Vače. Evharističnega shoda na Dunaju se je udeležilo šest članov našega društva, med njimi tudi načelnik in tajnik Orla v kroju. V nedeljo, dne 29. septembra, je predavala Jo-

žefa Pirc v ženskem odseku, po litanijah pa zbranim možem in fantom br. Franc Skrabanja o dunajskih znamenitostih. Obakrat je bilo dobro obiskano. Pretekli teden so člani našega društva razstavili na sadni razstavi v Lincu najlepše hruške moštнице, kar jih je bilo s Kranjskega. Dne 20. oktobra priredi naše društvo sadno razstavo s predavanjem. Tako se vedno po svojih močeh giblamo, dočim si naši neprijatelji ne upajo niti srečolova napraviti.

Mošnje. Veselica našega izobraževalnega društva se je minulo nedeljo prav povojno obnesla. Posebno je ugajalo podučno predavanje našega vč. g. poslanca Ivana Pibra o deželnem gospodarstvu, o planinah in hidroelektricah napravah na Gorenjskem. Poslušalci so g. poslancu prav hvaležni za lepa pojasnila in razne nasvete. Škoda, da smo pogrešali več gospodarjev, katerim bi bilo govornikovo izvajanje brez dvoma koristilo. Tudi pevski mešani zbor je prav dobro izvršil svojo nalogo, istotako igralci »Treh sester«. Igra je mična, samo prekratka, je trdilo odhajajoče občinstvo. Na svidenje pri novi predstavi po Vseh svetih! — Naša šolska mladina je proslavila dne 24. septembra spomin velikega svojega vzornika škofa Antona Martina Slomška s sveto mašo, primernim nagovorom, z mičnimi deklaracijami in petjem. Mladini ostane omenjeni dan gotovo v prijetnem spominu.

Moravče. Mladeniški shod na Limbarski gori, ki se je vršil 25. septembra, je vrlo dobro uspel. Zbralo se je precejšnje število mladeničev, med njimi 25 Orlav v kroju, ki službi božji, pri kateri je v izbornem govoru g. župnik Rihartšič opisal čednosti, ki naj bi krasile krščanskega mladeniča: čistost, treznost in živa vera. Nato pa sta zunaj cerkve govorila Ignacij Tomec iz Moravč v imenu Orla in mladenič iz Čemšenika v imenu Marijine družbe. Krasna govora lastne pridnosti pa nam kazeta visoko izobrazbo naše mladine, ki nam obeta še lepšo prihodnost. Enak shod se priredi vsako leto. — Ženski odsek izobraževalnega društva priredi v nedeljo popoldne igri »Vestalka« in »Planšarica«. Že davno smo želeli videti zopet naša dekleta na odru, v nedeljo se nam želja izpolni.

Slomškovo slavnost smo obhajali dne 24. septembra na obeh šolah, v Šmartnem in v Litiiji. V Šmartnem se je vršila slavnost v Društvenem domu. Na sporedu je bilo po sveti maši petje, deklamacije in skriptično predavanje. Šmartniskim otrokom se je v slikah pokazalo življenje sedanjega svetega očeta Pija X. — Umrl je v pokojni gozdar Feliks Buda v lepi starosti 89 let. Bil je najstarejši možki v župniji.

V Leskovcu pri Krškem smo imeli Slomškovo slavnost. Šolska mladina je čula veliko lepega o tem vzornem mladinojebu, zapela par njegovih pesmic in dobila krasne podoba v spomin.

Z Goč. Srčno pozdravljam Slov. katoliško izobraževalno društvo na Gočah, katero se je ustanovilo v nedeljo, dne 22. septembra leta 1912 na Gočah pri za vse dobro vnetem gosp. Rihardu Ferjančič. Bog blagoslovi vaše društvo, Gočani! Borite se neustrašeno za svete ideale vztrajno do popolne zmage v ljubezni do oltarja in do naše prelepe domovine! Ob enem izrekam tudi najiskrenejšo zahvalo ustanovitelju tega novega društva, namreč g. iur. Fr. Ježu iz Vipave. Bog daj, da bi kmalu čitali sledeče vrstice na Vašem domu:

«Ljudski dom, ponos doline,
kjer zavest krščanska veje;
dom vipavskih mož mladine,
dom katoliške ideje.»

Slomškova slavnost v Dobu, ki jo je priredilo tukajšnje izobraževalno društvo, se je obnesla v vseh ozirih povojno. Da se je izvršil ves program, so pretekle skoro tri ure in poslušalstvo je skoziinskozi pozornost sledilo vsaki točki, katerih je bila ena lepša kakor druga. Govor »Slomšek in izobraževalno delo med Slovenci« nam je pokazal Slomška, ki je položil temelj izobraževalnemu delu po Slovenskem na podlagi svete vere, materine besede, šole in družbe sv. Mohorja. Iz pesmi »Lahko noč«, deklamacije »Slovo solčavskim planinam« in govora »Ogovor Slovincem za leto 1862« nam je govoril Slomšek sam, samo po drugih ose-

L. S. storil jako umesten sklep glede razobešanja zastav na mestni hiši. Zastava se bo razobešila: 1. Na praznik presv. Rešnjega Telesa, svetega Ahacija in cesarjev rojstni dan. 2. Kadar obišče mesto kak civilni, duhovski ali pa vojaški dostojanstvenik v uradnem poslovanju in 3. kadar bo kako društvo korporativno z zastavo na čelu napravilo obhod po mestu. Dostavimo le to: Torej vendar enkrat enaka mera za vse stranke! — Kot tretja učna moč na c. kr. čipkarski šoli v Idriji je začasno nastavljena gđč. Marija Kump, praktikantinja c. kr. zavoda za žensko domačo industrijo na Dunaju. G. učiteljica Mar. Rupnik je radi očesne bolezni prosila za vpokojenje.

n V Planini pri Rakeku se vrši ustanovni shod podružnice »Slovenske Straže« v nedeljo, dne 6. oktobra, po večernicah.

n Planina pri Rakeku. Naš v o d o d je menda prvi na Kranjskem. Dasi je že skoro 14 dni vedno dež, vendar je vodovod zmeraj suh. Dopoldan še malo teče; če bi pa popoldan komu slabo prišlo, pa bi mu ne mogli dati kozarca vode, ker je nimamo niti kapljice. Seveda, naš vodovod vodi vodja liberalcev Lavrič; in ta možak je hotel biti za župana. Kako bi mu Planinci izročili celo občino, njemu, ki še vodovoda ne more v redu imeti! Žene in dekleta, ki morajo biti brez vode, ali jo pa od daleč nositi, privoščijo, da bi se Lavriču vsaj dva dni voda zaprla, ker jo on nam vedno zapira, da svojim pristajem v Gor. Planini lahko zmeraj z njo postreže. — V noči od 16. na 17. t. m. smo imeli tatu v naši farni cerkvi. Čez dan je bil skrit v orgljah, ponoči pa je začel svoje delo. Dve pušice (cerkvena nabiralnika), kjer je bilo precej denarja, je potrl, a denarja ni mogel ven dobiti. Odnese pa je srebrno in pozlačeno pateno (zlato mizico). Nočni čuvaj je slišal ob 1. uri ponoči ropotanje po cerkvi, a se ni spomnil, da bi bil tat, ali ga je bilo pa strah. Takih nočnih čuvajev pač ne rabimo.

n Iz Zagorja na Krasu. Za nov oltar na Rateževem Brdu je nabral Ant. Faber po domače Botov iz Brda lepo vsoto 62 dolarjev 95 c. v Ameriki pri rojakih in prijateljih. Vseh imen zaradi pomanjkanja prostora ne moremo navesti, saj so znani dobrotniki Bogu, kateri naj jim bo obilen plačnik! Zlasti pa smo hvaležni nabiralcu, vrlemu mladeniču Fabru! Te dni je izgotovil v Ljubljani podobar Pengov načrt za oltar, ki bo res prava krasota za našo malo, a lepo podružnico.

n Shod v št. Petru na Krasu, ki ga skliče Kmečka zveza za postojnski okraj, bode prihodnjo nedeljo ob pol 4. uri popoldne v društveni dvorani. Poroča bode državni in deželni poslanec dr. Žitnik. Povabljeni so na shod volilci sploh.

bah. Lepo se je podala vmes tamburaška koračnica »U boja«, saj je za pravo izobrazbo treba tudi boja, ne surovega boja z nožmi, pestmi in poleni, ampak duševnega boja, boja za naša. Slisali smo tudi, kako se je A. Umek poslovl od Slomška ob njegovi smrti. Igralci našega društva so se v obeh igrah prav dobro postavili. Čast jim! — Slomškovo slavnost je priredila tudi šola v Dobu kakor tudi v Krtini. Povsod je domači kaplan govoril o Slomšku učencu in prijatelju učencev. Otroci so dobili v spomin Slomškove slike.

»SLOVENSKE STRAŽE«.

Kam pojdite v nedeljo ali vsaj prihodnji teden? Pojdite v prodajalno, kjer se prodajajo srečke »Slovenske Straže«, ki nam nudi dobitkov za dvajsetisoč kron. Med dobitki so dragoceni kmetijski stroji, krasne oprave itd. To je najboljša in najlepša loterija! Vsak naj si kupi vsaj eno srečko. Ena srečka velja samo eno krono. Prodajajo se pa srečke »Slovenske Straže« v naslednjih krajih na Kranjskem: Kika: Rebolj Franc, trgovec. — Vipava: Silvestr Franc, trgovec; Skapin Franc, trgovec. — Šmartno pri Liti: Držar Ernest. — Kranj: Knjižarna »Mirija«; Marenčič Rajko, trgovec; Kušljan Jernej, trgovec. — Ljubljana: V raznih trafikah in v pisarni »Slovenske Straže« na Dunajski cesti. — Podgora: p. Gorenja vas: Sturm Franc. — Logatec: Kmetijsko gospodarsko društvo. — Ajdovec pri Žužemberku: Lavrič Jernej, trgovec. — Žiri: Langer Franc, trgovec. — Novo mesto: J. Krajec naslednik; Picek Jurij, trgovec. — Knežak: Urbančič Franc, trgovec. — Leskovec pri Krškem: Tomazin Rozalija, trgovka. — Ljubno: Vidic Ivan, trgovec. — Homec: Ulčar Marija, trgovka. — Kamnik: Grasek Janko, trgovec; Klemenčič J., trgovec; Strgar Anton, trgovec. — Bled: Wölfling A., trgovec; Oblak Jurij, trgovec. — Št. Jernej: Novosele Franc, trgovec. — Selca pri Škofji Loki: Tavčar Franc, trgovec. — Javornik (Gorenjsko): J. Dežman, trgovec. — Vrhnika: Ruten Rudolf, trgovec; Habič Ivan, trgovec. — Trzin: Okorn Marija, trgovka. — Breg pri Borovnici: Kobi Anton, trgovec. — Stari trg pri Loži: Konsumno društvo. — Bitnje pri Bohinjski Bistrici: Krek Tomaž, trgovec. — Rakek: Fatur Ivan, trgovec. — Metlika: Kmetijsko društvo. — Trnovo: Gospodarsko društvo. — Dobrava pri Javorniku: Razinger Minka, trgovka. — Krško: Umek Anton, trgovec. — Gorje: Kmetijsko društvo. — Kostanjevica: Gatsch A., trgovec. — Sv. Gregor p. Ortenek: Oblak Franc, trgovec. — Toplice: Bile Ivan, trgovec. — Trebelno: Zagar Franc, trgovec. — Št. Rupert: Kostelec Marko, trgovec. — Cerklje pri Kranju: Repnik Alojzij, trgovec. — Št. Vid pri Zati: Klemenčič Terezija, trgovka. — Št. Janž: Dolenjska: Repovž Joško, trgovec. — Trzin: Theuerschuh Ivan, trgovec; Mally J. B., trgovec. — Višnjagora: Perko Anton, trgovec. — Borovnica: Lebez Anton, trafikant. — Kolovrat: Zupančič Andrej, trgovec. — Horjul: Kmetijsko društvo. — Spodnja Idrija: Brus Marija, trgovka; Svetličič Anton, trafikant. — Selo-Šum: Ozimek Josip, trgovec. — Št. Vid pri Vipavi: Premru J., trgovec. — Cerklja: Udovč Josip, trgovec; Lavrič Josip, trgovec. — Črni vrh nad Idrijo: Kmetijsko društvo. — Žirovnica: Finžgar J., trgovec. — Jelšane: Udovč Anton, trgovec. — Grabče, p. Gorje: Zalokar Miha, trgovec. — Škofja Loka: Thaler Rafael, trgovec; Papa Fani, trgovina. — Stražišče pri Kranju: Tepina Franc, trgovec. — Dole p. Borovnica: Drašler Ivan, trgovec. — Št. Vid nad Ljubljano: Zakotnik Ivanka, trgovka. — Črnomelj: Plut J., trgovec. — Idrija: Treven J., trgovec; Golč S., trgovec; Kršč. gospodarsko društvo. — Kandija: Appe Marija, trgovka; Kastelic Z., trgovina. — Liti: Bric Oroslov. — Sorica: Pintar Lovrene, trgovec. — Vinica: Sterk Juraj, trgovec. — Predgrad pri Kočevju: Rade Mih., trgovec. — Suhor: Besal J., trgovec. — Semič: Butkovič J., trgovec. — Mirnapeč: Kotnik J., trgovec. — Straža: Šurla J., trgovec. — Stari trg pri Kočevju: Butala J., trgovec. — Žužemberk: Dereani Jakob, trgovec. — Jesenice: I. del. konsumno društvo. — Radovljica: Bulovec J., trgovec; Oton Ho-

man, trgovec. — Čušnjice, p. Železniki: Gospodarska zadruga. — Sora: Andrej Plešec, trgovec. — Zagorje ob Savi: Ljudska gospodarska zadruga. — Žabnica: Oblak Jož., trgovec. — Raka: S. Bon, trgovec. — Trata (kolodvor) pri Škofji Loki: J. Kalan, trgovec. — Gorje: Konsumno društvo. — Toplice: F. Pečjak, trgovec. — Spodnja Hrušica pri Ljubljani: Fran Korbar, trafikant in župan. — Komenda: Andrej Mejač, veletržec. — Mengeš: Orel J., trgovec. — Smlednik: Fr. Oblak, trgovec. — Srednjavas p. Senčur pri Kranju: J. Kristanc, trg. — Medija—Izlake: Werhole Ant., trg. — Begunje pri Raketu: Fani Bonač. — Brezovica pri Ljubljani: Velkavrh Franc, trgovec. — Črnuče: Šarc Lucija, trgovka. — Jezica: Bergant Apolonija, trgovka. — Bizovik: Čerin Franc, trgovec. — Dobrova: Adamič Ivana, trgovka; Petrovič Ivana, trgovka. — Homec: Ulčar Marija, trgovka. — Ribnica: Pele Anton, trafik. — Kamnagorica: Kappus pl. Franja, trgovka. — Št. Peter na Krasu: Križaj Franc, trgovec. — Jarše pri Ljubljani: Schwentner Marija, trgovka. — Šmartno pod Šmarno goro: Sever Ivana, trgovka. — Godič pri Kamniku: Pir Ivan, trgovec. — Špitalič: Erzin Franc, trgovec. — Trojana: Komsek Franc, trafik. — Rova: Urbanja Martin, trgovec. — Lukovica: Cerar Alojzij, trgovec. — Blagovica: Benkovič Fran, trgovec. — Lukovec pri Trebnjem: Gabrijel Jakob, trgovec. — Hraše pri Lescah: Hanžič Anton. — Vrba pri Žirovnici: Šparović Avgust. — Ponikve p. Slap ob Idriji: Lapajne Jožef, trafik. — Dobliči pri Črnomlju: Butala Jakob, trgovec. — Beršlín pri Novem mestu: Pikel Ivan, trgovec. — Herinjavas pri Novem mestu: Šporer Janez, trafik. — Draga pri Št. Jerneju: Zajc Josip, trgovec. — Naklo pri Kranju: Marinkšek Lovro, trgovec. — Podbrezje: Pavlin Alojzij. — Primskovo pri Kranju: Delinar Ivan, trafik. — Št. Peter pri Novem mestu: Bajanc Josip, trgovec. — Adlešiči: Črni Miko, trgovec. — Železniki: Lotrič Ivan, trgovec. — Moste pri Ljubljani: Oražem Ivan; Orehek J. — Gg. trgovce in trafikante prosimo, da tudi sami živahno agitirajo za prodajo srečk. V krajih, kjer ne prodajajo srečk »Slovenske Straže«, pišite po srečke na pisarno »Slovenske Straže« v Ljubljano! — Vsak naročnik »Domoljubov« naj bo agitator, da se prva velika loterija »Slovenske Straže« kar najčistneje izvrši!

Dobre knjige

H. Sienkiewicz: V pustinja in puščavi. Roman iz Mahdijevih časov. Iz poljščine prevedel dr. L. Lenard. 2 K 80 vinjarjev, v platnu vez. 3 K 90 vin. Roman je izšel kot XVII. zvezek »Ljudske knjižnice« ter se dobiva v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. — Sienkiewicz je pač tako znan kot najslavnejši poljski in sploh eden prvih svetovnih pisateljev, da je odveč na tem mestu o tem govoriti. Kdo ne pozna njegovih romanov »Quo vadis«, »Potop«, »Križarji« itd., ki so prestavljeni v vse svetov. jezike in so njegovo slavo takorekoč v poletu raznesli po celem svetu. Medtem ko so pa njegovi dosedanjí romani zajeti večinoma iz zgodovine poljskega in drugih narodov, je krenil v romanu »V pustinja in puščavi« na drugo pot ter dokazal, da zna tudi tu naravnost mojstrsko sukati svoje pero. Torišče tega romana so namreč tajnostne in razsežne pokrajine srednje Afrike in iz njega diha življenje divjih in doslej še malo znanih afriških rodov: Arabcev in zamorcev. V romanu nastopi obljubljeni me-

sija mohamedanski Mahdi, ki je znal fanatizirati divje mohamedanske rodove severne Afrike ter je pred par desetletji obilil s krvjo celo sever. Afriko ter je napolnil s strahom in trepetom Sudan, Arabijo in Egipt, dokler mu ni angleška sablja zadala zadnjega udarca. Z njemu lastno mičnostjo slika pisatelj tekom povesti čudezne dogodiljaje 14letnega dečka in šletne deklice, katera divji Mahdijci odpeljejo v sužnost in katera se rešita po izredni neustrašenosti dečkovi; toda nahajata se sredi velikanskih pustini srednje Afrike, v katerih gospodari lev, mrzlica in smrt. Roman je pisan z mičnostjo in privlačnosjo, kakoršno premore le silni duh Sienkiewicz, ter je kratko rečeno eno najvabljivejših njegovih del. Izredno nizka cena (četudi obseg znaša 500 strani) bo pomogla, da se bo krasna knjiga kar najhitreje splošno razširila med slovenskim ljudstvom.

Dogodki križem sveta

Povodnji na Ogrskem. V celem komitatu Czanadu je narastla voda povzročila velika opustošenja. Vsi sadovnjaki in vinogradi so uničeni, obširna polja poplavljena, tako da se promet vrši le s čolni. V vinogradih stoječe hiše so se podrle. Z zgornjega Maroša poročajo, da vode naraščajo. Iz Deve poročajo, da je voda poplavlila katoliško cerkev in frančiškanski samostan. Voda stoji v mestu en meter visoko. V nevarnosti je železniški most.

Svojo ženo živo zakopal. V Odesi, velikem mestu na Ruskem je pred 8 leti izginila na nepojasnen način žena nekega Lukjanenko. 26. t. m. pa so delavci pri nekem delu izkopali človeško okostje, poleg katerega so našli razne predmete, na podlagi katerih so sklepali, da je izkopano okostje izgino-le žene Lukjanenke. Lukjanenka so aretovali in je popolnoma odkrito priznal, da je pred osmimi leti svojo ženo, s katero je živel vedno v prepiru, zakopal živo v zemljo.

Služkinja milionarka. Katarini Kri-tiku, mladi služkinji v Atenah, je zapustil neznan stric v Ameriki 8 milijonov frankov. Srečna služkinja je izjavila, da ostane tudi poslej zvesta svojemu zaročencu, nekemu orožniku.

General — tat. Iz Peterburga poročajo, da je proces proti generalu Uhaču, ki je obtožen poneverjenja, prinesel na dan neverjetne podrobnosti. V enem samem letu je general ukradel nič manj kot dva milijona rubljev. Dognali so, da je nakupil na tisoče starih konj za vojsko in jih zaračunal za mlade, pri čemur je zaslužil pri vsakem konju 75 rubljev. Živel je zelo razkošno ter je imel dve vili, eno v Švici in eno na Kavkazu, ki sta veljali 600.000 rubljev.

Denarnica v zakurjeni peči. V Wetzelsdorfu na Zgornjem Štajerskem je neka

kmetica pred dnevi zakurila peč, da bi moža ne zeblo, ko pride domov. Potisnila je polno naročje drv v peč, in ko se je mož zvečer vrnil domov, je obstal prestrašen na pragu in zaklical: »Žena, ali si vzela denarnico iz peči, predno si zakurila?« Ko je žena to zanikala, je skočil mož k peči, odprl vrata . . . Zagledal je le prasketajoč ogenj. Denarnica, v kateri je bilo 700 kron in ki jo je skrnil v peč, je popolnoma zgorela. V srdcu je skočil na ženo, jo začel daviti, in kdo ve kaj bi se zgodilo, ako bi slučajno ne prišel zraven neki sosod.

Nevaren norec. V norišnici v Kulparkovu so preiskovali celico umobolnega Serafina Ilničkega, ki je l. 1904. ustrelil v Bernu ruskega poslanika in je bil že večkrat v avstrijskih norišnicah. Našli so v njegovi celici 38 revolverjev, ki jih je zbral, da bi oborožil druge norce in pregnal strežaje.

V letalnem stroju na ženitovanjsko potovanje. Nedavno se je oženil glasoviti aviatik Graham White, ki je na svojem ženitovanjskem potovanju prišel v Pariz, odkoder namerava s svojo mlado ženo poleteti v letalnem stroju na Angleško preko severnega Francoskega, Rokavnega preliva v Dover, od tod pa v London.

Drobtine

Maščevanje velikega kneza. Ko je brat ruskega carja Aleskandra I., veliki knez Konstantin, bil za guvernerja na Poljskem, se je večkrat jezil čez različne pravljice, ki so se v poljskih plemenitaških krogih pripovedovale o ruskih razmerah in običajih. Dolgo časa se veliki knez ni nič zmenil za take pravljice; ko je pa nekega dne slišal govorico, da Rusi, zlasti on, po stari barbarski šegi jedo lojave sveče, ga je premagala jeza in sklenil je, se maščevati. Čez nekaj dni je napravil veliko gostijo, h kateri je povabil vse tiste gospe in gospe, ki so mu očitali, da je lojave sveče. Jedila in pijače na tej gostiji so bile izredno fine, dve vojaški godbi sta skrbeli za zabavo, knežji gostitelj sam je najljubezniveje občeval z gosti, skratka, vladalo je najboljšo razpoloženje. Tu namigne knez dvorniku, obenem pa se obrne do svoje lepe sosede kneginje Čartoriske z besedami: »Sedaj pa pride moja najljubša jed, upam, da se bo tudi Vam dopadla.« — Med tem prinese dvornik veliko zlato skledo na mizo. Konstantin sam odkrije pokrov in — začudenje, iznenadenje in osuplost se bere na obrazu gostov, zakaj skleda je bila polna samih — lojevih sveč. »Da, častiti gostje,« povzame guverner zopet besedo; »to je, kakor ste pač že sami slišali, moja najljubša jed, in jaz pričakujem, da ji boste tudi vi vsi čast izkazali.« — Nato seže v skledo in položi eno izmed lojevih sveč na krožnik. Družba, ki je seveda morala zgled posnemati, se je še vedno tolažila z upanjem, da knez

ne bo gnil »šale« do skrajnosti. Pa to upanje je bilo goljufivo. Ljubko prime knez svečo s palcem in kazalcem, jo nese v usta in jo košček odgrizne; videti je bilo, da mu zelo ugaja. »Le čvrsto jejte, gospoda,« ponuja knez s hudoobnim smehljajem, »to je res krasna jed!« — Sedaj ni noben izgovor več pomagal, obupno so začeli griziti sveče knezi in kneginje, grofi in grofinje in guverner se je imenitno nastajal na njihovi omrazi, ki so jih rezali. — »Škoda, da nisi videl tega krasnega prizora!« je rekel knez prihodnjega dne nekemu svojemu prijatelju. »Bilo je za počit!« — »Toda, kako je bilo tebi mogoče . . .?« — »Ze vem, kaj hočeš reči! A to ni bilo prav nič nevarnega. Moja sveča je bila iz sladkorja!«

Kaj povzroči pijančevanje? Blizu Berolina na Nemškem bil je nastavljen neki delavec kot vratar v veliki hiši. Njegova žena je pospravljala, snajila itd., ter si s tem precej prislužila. Imela sta pet otrok, katerih najstarejši je bil star šele pet let, najmlajši pa komaj en mesec. Mož je bil pijanec. Zanimarjal je svoje delo in silil ženo, da mu je dajala od svojega zaslužka, sicer jo je pa pretepal. Zadnje dneve je bil mož vedno naprej pijan. Žena in otroci so pa stradali. Zadnje vinarje je oče pobral, da je imel za pijačo. Ko se je oče domov vrnil, so ga otroci prosili kruha; toda ta jih je surovo zapodil. — Dne 3. julija je mož ženi povedal, da se je domenil s stariinarjem, da bode prišel po opravo, ker mu je vse prodal radi pijače. Ko žena ugovarja, jo zverinski mož vrže na tla, jo vlači po sobi in pretepa tako dolgo, da nezavestna obleži. Nato odide od doma. Ko se žena zave, gre naposodo po mleko. Mleku primeša lizola (neka strupena tekočina) in dá pijačo otrokom. Otroci pijejo in prično radi bolečin v trebuhu kričati. Soseda pride in dá otrokom protistrupa in jih tako reši. Druga dne, t. j. 4. julija, dobé pa vseh petero otrok mrtvih in mater napol mrljivo. V posodi, v kateri je otroke kopala, jih je vtopila in potem še sebe skušala v vodi zadušiti. Na oknu so dobili listek, na katerem je zapisala, da je mož vzrok temu, da je umorila otroke in sebe. Mater so še oživel; pri otrocih je bil pa ves trud zaman. Ko je prišel mož, seveda pijan, domov in videl, kaj se je zgodilo, je pričel divje preklinjati. Ljudje, ki so se zbrali, so bili tako vznejevoljeni, da so hoteli zverinskega moža pobiti. Orožniki so ga morali varovati pred razjarjeno množico. Mož so oddali v zapor. Glejte, kaj pijača naredi!

Banket zločincev. Ko je bil v newyorški državi uveljavljen zakon, da smejo sodniki po lastni razsodnosti izpustiti na prosto zločince pod častno besedo, je bilo mnogo ljudi, ki so prokovali takemu postopanju žalosten fiasko. Kako prav pa je imel sodnik Crain, duševni oče tega zakona, ko se je zanašal na častne besede izpuščenih zločincev, dokazuje banket na častno besedo iz zaporov izpuščenih zločincev, ki ga je nedavno priredil. Več kot sto oseb se je udeležilo banketa, samo dva zločince, ki ju je sodnik Crain izpustil na častno besedo iz ječe, nista

prišla; toda tudi ta dva sta poslala tekom večera oprostilne brzojavke. Vsi so postali poštene ljudje, ki si prislužijo na teden do 80 K plače. Mnogi imajo celo zelo odgovorne službe, eden izmed njih je postal uradni železniški detektiv, medtem ko je bil prej najbolj razupit železniški ropar.

Železniški predor 2434 kilometrov dolg. Zgradba železniškega predora skozi Kavkaz, ki bo dolg 2434 km, je zagotovljena, ker je ruska vlada sklenila, da se izpopolni vladikavkaško omrežje in zgradi neposredna železniška zveza med mestoma Vladikavkaz in Tiflis, ki sta oddaljena drug od drugega 200 km in med katerima znaša sedaj najkrajša železniška zveza 1500 kilometrov. Na licu mesta so ruski in inozemski strokovnjaki dognali, da je možno zgraditi skozi Kavkaz 2434 km dolg predor in da so v Kavkazu take težkoče, kakor so nastale pri grajenju švicarskih predorov, nemogoče.

Najnovejše vesti

BALKANSKE DRŽAVE MOBILIZIRALE.

Bolgarija, Srbija in Grška so 30. septembra mobilizirale svoje armade. Pod orožje so pozvali svoje armade zato, ker so zbrali Turki pri Odrinu večjo armado. Navdušenje za vojsko je osobito v Bolgariji velikansko. Ne dvomijo, da mobilizirajo tudi Črnogorci svojo armado. Balkanske države bi rade z orožjem pognale Turke v Azijo, od koder so prišli. Če se evropskim državam posreči preprečiti vojsko na Balkanu, se ne vé. Balkanske krščanske države so proti Turkom zato tako odločno nastopile, ker so Turki, kakor je »Domoljubovim« bralcem znano, klali v Turčiji kristjane.

Vojna moč balkanskih držav.

Bulgari razpolagajo v vojski s 144 bataljoni, 36 stotnijami strojnih pušk, 37 eskadroni, 84 poljskimi, 18 gorskimi in 9 havbičnimi baterijami. Z rezervami postavi Bulgarija lahko na bojišče 232.000 vojakov, 6000 konjenikov in 720 topov. Bulgarska armada je najboljša na Balkanu; duh v njej je dober in vojakji ter častniki so za vojsko zelo navdušeni.

Črnogorska armada šteje 4 divizije z 11 brigadami in 56 bataljoni; približno 45.000 mož s 101 topom.

Srbska armada šteje okroglo 300 tisoč vojakov. Topov imajo Srbi nad 300.

Grško armado cenijo na 300.000 mož s 174 topovi.

Nasproti balkanskim državam postavi Turčija na bojišče nad 1.000.000 vojakov; ti so pa zelo raztreseni. Turčija nima namreč dobrih železnic in zato armado le počasi zbira. Vpoštevati se mora tudi, da odpade veliko turskih vojakov, ki morajo radi laško-turške vojske stražiti obmorska obrežja.

ZAHTEVAJTE

zastoj in pošt. prosto moj bogato ilustrirani glav. cenik s 4000 slikami ur, zlatnine in srebrnine raznih godal, jeklenega, usnjenega in marmurnega blaga, orožja itd.

JAN KONRAD

c. in kr. dvorani založnik, Brux št. 4468 (Češko). Prava svilar, nikl remont, ura s sidrom, sistem Roskopf patent, K 5 —, 3 kom. K 14 —, Regist. Adler-Roskopf nikl rem. ura s sidrom K 7 —. Pristna srebrna remont ura, odprta K 8 40. Razposilja se po povzetju ali naprej plačilu. — Nikak riziko! — Zamena dovoljena ali denar nazaj!

Proda se

posestvo

tik ukrajine ceste, pol ure od postaje Litija; sestoji iz hiše, bleva, kozolca, 25 oravlj zemlje s 35 merniki posestva, in dobro zarašč. gozd, vsaj pravno za goščino ali trgovino. Cena 13.000 K. Več pov. Ivan Učakar, Gornji Log 1, p. Litija. 3066

Posestvo

na Limbarski gori pri Moravčah, z lepim gospodar. posejcem, 20 oravlj zemlje s 60 mern. posestva, (hiša, bleva, kozolce, vinjaki), vse v dobrem stanju, se proda za 11 tisoč kron. Več se izve pri Iv. Učakar, Pristava 10, p. Moravče. 3087

Vzemite

ako potrebujete ure, zlatnino, srebrnino, godala, manufakturno blago, usnje, blago iz jekla, potrebščine za dom in hišo, optične predmete, potrebščine za kajenje in za toaletu, orožja itd. Moj bogato ilustrir. glavni cenik s 4000 slikami, ki se vam na zahtevo takoj pošlje zastoj in pošt. prosto. C. in kr. dvorani založnik **JAN KONRAD**, razposiljalnica Brux 4468 (Češko). Niklaste žep. ure K 4 20, srebrne kron s 40, budilke K 8 90, ure s nihalom 8 50, žep. s kuckavico K 8 60, harmonike K 5, gosli K 5 80, sapnokreki K 2 50. Nikak riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj. Pošlje se po povzetju ali naprej vplačilu.

Ne stane prav nič!

Zastoj razposiljam povsod vzorce suknenege blaga, blaga za obleke, blaga za bluze, perlinnega blaga, modnega barhanta, platnena blaga, oksforda, blaga za postelje, kakor vseh vrst blaga za domačo uporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodni in prednostni. **KARL WORSCHKE**, Maribor ob Dravi, Herrengasse 10. 2740

Žima za modroce

higijenična, tudi po dolgotrajnem rabljenju vedno prijetno mehka: 3 delni veliki modroci, 45 cm široki, 200 cm dolgi K 15 —, 28 —, 30 —, 40 —, zelo fini K 64.

Za penzionirane in opravke za neveste.

D. Schnurmacher, Taus 246 Češko

Vzorec blaga za modroce in ceniki brezplačno! Razposilja se proti povzetju franko.

Zavod za tečaje o**TRGOVSKI VEDI**

Frid. Mešter, inženirski proko evrop. moj znane bivše trgovske akademije, Lipsko. Prospekti pošilja zastoj in pošt. prosto.

Tovarna „JANUS“ - koles

3 letno jamstvo

Največja in najboljša trdka za kolesa: šivalne stroje ter njihove dele.

Najboljši izvor

za koles, šivalne stroje, pneumatiko in druge potrebščine. Janus koles s 3 letnim jamstvom od 95 K naprej, zunanja pneumatika (Mantel) od K 4 20, notranja pneumatika (Lautschlauch) prve kakovosti, nesestiti, od K 2 80, cečilinske svetilke od K 2 —, od K 1 20 ročni zvonce in dr. od 20 h, prvovrstne veržice od K 2 70, pedali prve vrste od K 2 50, pesta s prostim tekom (Freilaufhub) od K 12 50 naprej. Sedla, torbice, osi itd., za vse sisteme, umli, covi v vseh merah itd., najceneje. Lastne pravice, zavod za popravila, nemaj liranje. Pošilja vsak dan po pošti.

Zahtevatelj cenik 1912 zastoj in pošt. prosto. Dvozna trdka za kolesno obrt **Maks Skutezhg.**

Dunaj 1, Stubenring 6.

Najcenejši vir za bombaževino in platno.

Zavitek sukna, ostanek, gošč. ostanek, tov. za odpad. silatev, cena 40 K 18 —. Ti ostanek s 2 do 5 m dolgi, iz izborne kakovosti. **Platneno rjuho brez šiva** iz zelo močnega domač. lanenega platna, 21/2 m dolge, 130 cm široke, 1 kos K 2 80. Najmanjši poljem 6 kosov. Pošilja se samo proti povzetju. Vzorec na zahtevo zastoj in pošt. prosto. Od ostankov se vzorec ne pošilja. Največja izbira vseh vrst posteljnih preprog, inlet in kiset blaga, platna, šifona, brisalk in žepnih robcev, namiznih prtov, cefirja, keper blaga, barhanta, sukna za obleke itd. 2538

Johann Schkoda, Roth-Kastelitz št. 11, Češko.

Tkalnica platna in bombaževine.

Le naravnost
od tovarniške razposiljalnice

„SUDETIA“
Krnov št. 301 (avstr. Slezijska)

kupite 3030

blago za moške in ženske obleke kakor tudi šlesko platnino najboljša kakovosti po najnižjih tovarniških cenah. Ostanek zelo poceni. Zahtevatelj vzorce. Krasne sezonske novosti.

Ugodna prilika!

Proda, ozir. v posestvo na Brezjah Gorenjsko, obstoječe iz hiše z mlinom in žago, več gozdnih ter travniških parcel in njiv za 18 mernikov posestva ali pa b) lepo **posestvo na Zgornji Dobravi** pri Podnartu, obstoječe iz hiše s hlevom in drugimi gospodarskimi poslopji, dobro zaraščenih gozdnih parcel, travnikov in njiv za 30 mernikov posestva, vse v najboljšem stanju. — Na račun kupnine bi bilo šteti le 8.000 K, ostanek bi se vknjižil. Več pri lastniku **Florijanu Pretnarju** na Zgor. Dobravi 1, pošta Podnart. 2964

Najboljša in najcenejša postrežba za drogerije, kemikalije, medicinska zelišča, tudi po Kneippu, ribje olje, tonične predmete, fotografske aparate in potrebščine, sredstva za desintekcije. Velika zaloga najfinerega konjaka in ruma. 3726

Oblastveno koncesirana oddaja strupov.

Za živinorejce: posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, soder, cecojan, kolmož, krmilno apno itd. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija Anton Kanc,

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Kupuje po najvišji ceni razna zelišča (rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd. Ceniki zastoj.

Izurjene šivilje za slavnike

za zgornji in spodnji šiv na stroju z električnim obratom proti dobri plači, trajno delo, najboljši material, išče tovarna za slavnike **Siegfried Ornstein**, Dunaj VI/1, Theobaldhof. 3066

Kupujte

3128

tkanine v**Spy-in!**

Zahtevatelj poskusno pošiljatev po povzetju.

23 m pristnob. posteljn. kanafas **Rekordia**

rudeče ali višnjevo pasasta . . . K 10 60

23 m bele fine tkan. za srajce **Iris** K 11 —

1 tucaj belih platn. damast. brisač

št. 7 K 6 —

od gorske tkalnice.

Starek & Machane, Spy št. 4, Orlov. pog. Češko. —

Za neprim. denar nazaj! Razni vzorci zastoj!

Adolf Hauptmann-a nasled.**A. ZANKL SINOVI**

tvornica bary, lakov in firnežev

priporočaj:

oljnate, suhe, emajlne in fasadne barve, firnež kranjski, laki, mavce (Gyps) olje za pode in stroje, karbolineje, čopiči itd.

Naslov zadostuje: **A. Zankl sinovi, Ljubljana.** Cenik zastoj.

V Ameriko in Kanado

zložna, cena in varna

Cunard Line

vožnja s 35/98/12

Bližnji odhod iz domače luke

Trsta: Saxonia 8./10. Pannonia 15./10. Ivernia 29./10. 1912.

Iz Liverpoola: Lusitania, (najhitrejši največji in najlepši parnik sveta), 26./10. 1912, Mauretania 12./10. 16./11. 1912.

Pojasnili in vožne karte pri **Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomsk. ul. 25**, blizu cerkve Srca Jezusov. Cena vožnji Trst-New-Jork III. razred **K 220** — za odraslo osebo všteti davek in K 120. — za otroka pod deset let všteti davek.

Cenočeško posteljno perje

Kilo sivga puljenega K 2 —, boljega K 2 40, polbolega K 3 6 —, belega K 4 80, prima kakor puh mehkega K 6 —, veleprimi K 7 20, najboljša vrsta K 8 40, izredno fino suknjeno K 9 60.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, visnjavega, belega ali rumenega tankinga, dobro napojene, pernica ali spodnja blazina 180 cm dolga, 116 cm široka po K 1 —, 12 —, 13 —, 14 —, 15 —, 16 —, 17 —, 18 —, 19 —, 20 —, 21 —, 22 —, 23 —, 24 —, 25 —, 26 —, 27 —, 28 —, 29 —, 30 —, 31 —, 32 —, 33 —, 34 —, 35 —, 36 —, 37 —, 38 —, 39 —, 40 —, 41 —, 42 —, 43 —, 44 —, 45 —, 46 —, 47 —, 48 —, 49 —, 50 —, 51 —, 52 —, 53 —, 54 —, 55 —, 56 —, 57 —, 58 —, 59 —, 60 —, 61 —, 62 —, 63 —, 64 —, 65 —, 66 —, 67 —, 68 —, 69 —, 70 —, 71 —, 72 —, 73 —, 74 —, 75 —, 76 —, 77 —, 78 —, 79 —, 80 —, 81 —, 82 —, 83 —, 84 —, 85 —, 86 —, 87 —, 88 —, 89 —, 90 —, 91 —, 92 —, 93 —, 94 —, 95 —, 96 —, 97 —, 98 —, 99 —, 100 —, 101 —, 102 —, 103 —, 104 —, 105 —, 106 —, 107 —, 108 —, 109 —, 110 —, 111 —, 112 —, 113 —, 114 —, 115 —, 116 —, 117 —, 118 —, 119 —, 120 —, 121 —, 122 —, 123 —, 124 —, 125 —, 126 —, 127 —, 128 —, 129 —, 130 —, 131 —, 132 —, 133 —, 134 —, 135 —, 136 —, 137 —, 138 —, 139 —, 140 —, 141 —, 142 —, 143 —, 144 —, 145 —, 146 —, 147 —, 148 —, 149 —, 150 —, 151 —, 152 —, 153 —, 154 —, 155 —, 156 —, 157 —, 158 —, 159 —, 160 —, 161 —, 162 —, 163 —, 164 —, 165 —, 166 —, 167 —, 168 —, 169 —, 170 —, 171 —, 172 —, 173 —, 174 —, 175 —, 176 —, 177 —, 178 —, 179 —, 180 —, 181 —, 182 —, 183 —, 184 —, 185 —, 186 —, 187 —, 188 —, 189 —, 190 —, 191 —, 192 —, 193 —, 194 —, 195 —, 196 —, 197 —, 198 —, 199 —, 200 —, 201 —, 202 —, 203 —, 204 —, 205 —, 206 —, 207 —, 208 —, 209 —, 210 —, 211 —, 212 —, 213 —, 214 —, 215 —, 216 —, 217 —, 218 —, 219 —, 220 —, 221 —, 222 —, 223 —, 224 —, 225 —, 226 —, 227 —, 228 —, 229 —, 230 —, 231 —, 232 —, 233 —, 234 —, 235 —, 236 —, 237 —, 238 —, 239 —, 240 —, 241 —, 242 —, 243 —, 244 —, 245 —, 246 —, 247 —, 248 —, 249 —, 250 —, 251 —, 252 —, 253 —, 254 —, 255 —, 256 —, 257 —, 258 —, 259 —, 260 —, 261 —, 262 —, 263 —, 264 —, 265 —, 266 —, 267 —, 268 —, 269 —, 270 —, 271 —, 272 —, 273 —, 274 —, 275 —, 276 —, 277 —, 278 —, 279 —, 280 —, 281 —, 282 —, 283 —, 284 —, 285 —, 286 —, 287 —, 288 —, 289 —, 290 —, 291 —, 292 —, 293 —, 294 —, 295 —, 296 —, 297 —, 298 —, 299 —, 300 —, 301 —, 302 —, 303 —, 304 —, 305 —, 306 —, 307 —, 308 —, 309 —, 310 —, 311 —, 312 —, 313 —, 314 —, 315 —, 316 —, 317 —, 318 —, 319 —, 320 —, 321 —, 322 —, 323 —, 324 —, 325 —, 326 —, 327 —, 328 —, 329 —, 330 —, 331 —, 332 —, 333 —, 334 —, 335 —, 336 —, 337 —, 338 —, 339 —, 340 —, 341 —, 342 —, 343 —, 344 —, 345 —, 346 —, 347 —, 348 —, 349 —, 350 —, 351 —, 352 —, 353 —, 354 —, 355 —, 356 —, 357 —, 358 —, 359 —, 360 —, 361 —, 362 —, 363 —, 364 —, 365 —, 366 —, 367 —, 368 —, 369 —, 370 —, 371 —, 372 —, 373 —, 374 —, 375 —, 376 —, 377 —, 378 —, 379 —, 380 —, 381 —, 382 —, 383 —, 384 —, 385 —, 386 —, 387 —, 388 —, 389 —, 390 —, 391 —, 392 —, 393 —, 394 —, 395 —, 396 —, 397 —, 398 —, 399 —, 400 —, 401 —, 402 —, 403 —, 404 —, 405 —, 406 —, 407 —, 408 —, 409 —, 410 —, 411 —, 412 —, 413 —, 414 —, 415 —, 416 —, 417 —, 418 —, 419 —, 420 —, 421 —, 422 —, 423 —, 424 —, 425 —, 426 —, 427 —, 428 —, 429 —, 430 —, 431 —, 432 —, 433 —, 434 —, 435 —, 436 —, 437 —, 438 —, 439 —, 440 —, 441 —, 442 —, 443 —, 444 —, 445 —, 446 —, 447 —, 448 —, 449 —, 450 —, 451 —, 452 —, 453 —, 454 —, 455 —, 456 —, 457 —, 458 —, 459 —, 460 —, 461 —, 462 —, 463 —, 464 —, 465 —, 466 —, 467 —, 468 —, 469 —, 470 —, 471 —, 472 —, 473 —, 474 —, 475 —, 476 —, 477 —, 478 —, 479 —, 480 —, 481 —, 482 —, 483 —, 484 —, 485 —, 486 —, 487 —, 488 —, 489 —, 490 —, 491 —, 492 —, 493 —, 494 —, 495 —, 496 —, 497 —, 498 —, 499 —, 500 —, 501 —, 502 —, 503 —, 504 —, 505 —, 506 —, 507 —, 508 —, 509 —, 510 —, 511 —, 512 —, 513 —, 514 —, 515 —, 516 —, 517 —, 518 —, 519 —, 520 —, 521 —, 522 —, 523 —, 524 —, 525 —, 526 —, 527 —, 528 —, 529 —, 530 —, 531 —, 532 —, 533 —, 534 —, 535 —, 536 —, 537 —, 538 —, 539 —, 540 —, 541 —, 542 —, 543 —, 544 —, 545 —, 546 —, 547 —, 548 —, 549 —, 550 —, 551 —, 552 —, 553 —, 554 —, 555 —, 556 —, 557 —, 558 —, 559 —, 560 —, 561 —, 562 —, 563 —, 564 —, 565 —, 566 —, 567 —, 568 —, 569 —, 570 —, 571 —, 572 —, 573 —, 574 —, 575 —, 576 —, 577 —, 578 —, 579 —, 580 —, 581 —, 582 —, 583 —, 584 —, 585 —, 586 —, 587 —, 588 —, 589 —, 590 —, 591 —, 592 —, 593 —, 594 —, 595 —, 596 —, 597 —, 598 —, 599 —, 600 —, 601 —, 602 —, 603 —, 604 —, 605 —, 606 —, 607 —, 608 —, 609 —, 610 —, 611 —, 612 —, 613 —, 614 —, 615 —, 616 —, 617 —, 618 —, 619 —, 620 —, 621 —, 622 —, 623 —, 624 —, 625 —, 626 —, 627 —, 628 —, 629 —, 630 —, 631 —, 632 —, 633 —, 634 —, 635 —, 636 —, 637 —, 638 —, 639 —, 640 —, 641 —, 642 —, 643 —, 644 —, 645 —, 646 —, 647 —, 648 —, 649 —, 650 —, 651 —, 652 —, 653 —, 654 —, 655 —, 656 —, 657 —, 658 —, 659 —, 660 —, 661 —, 662 —, 663 —, 664 —, 665 —, 666 —, 667 —, 668 —, 669 —, 670 —, 671 —, 672 —, 673 —, 674 —, 675 —, 676 —, 677 —, 678 —, 679 —, 680 —, 681 —, 682 —, 683 —, 684 —, 685 —, 686 —, 687 —, 688 —, 689 —, 690 —, 691 —, 692 —, 693 —, 694 —, 695 —, 696 —, 697 —, 698 —, 699 —, 700 —, 701 —, 702 —, 703 —, 704 —, 705 —, 706 —, 707 —, 708 —, 709 —, 710 —, 711 —, 712 —, 713 —, 714 —, 715 —, 716 —, 717 —, 718 —, 719 —, 720 —, 721 —, 722 —, 723 —, 724 —, 725 —, 726 —, 727 —, 728 —, 729 —, 730 —, 731 —, 732 —, 733 —, 734 —, 735 —, 736 —, 737 —, 738 —, 739 —, 740 —, 741 —, 742 —, 743 —, 744 —, 745 —, 746 —, 747 —, 748 —, 749 —, 750 —, 751 —, 752 —, 753 —, 754 —, 755 —, 756 —, 757 —, 758 —, 759 —, 760 —, 761 —, 762 —, 763 —, 764 —, 765 —, 766 —, 767 —, 768 —, 769 —, 770 —, 771 —, 772 —, 773 —, 774 —, 775 —, 776 —, 777 —, 778 —, 779 —, 780 —, 781 —, 782 —, 783 —, 784 —, 785 —, 786 —, 787 —, 788 —, 789 —, 790 —, 791 —, 792 —, 793 —, 794 —, 795 —, 796 —, 797 —, 798 —, 799 —, 800 —, 801 —, 802 —, 803 —, 804 —, 805 —, 806 —, 807 —, 808 —, 809 —, 810 —, 811 —, 812 —, 813 —, 814 —, 815 —, 816 —, 817 —, 818 —, 819 —, 820 —, 821 —, 822 —, 823 —, 824 —, 825 —, 826 —, 827 —, 828 —, 829 —, 830 —, 831 —, 832 —, 833 —, 834 —, 835 —, 836 —, 837 —, 838 —, 839 —, 840 —, 841 —, 842 —, 843 —, 844 —, 845 —, 846 —, 847 —, 848 —, 849 —, 850 —, 851 —, 852 —, 853 —, 854 —, 855 —, 856 —, 857 —, 858 —, 859 —, 860 —, 861 —, 862 —, 863 —, 864 —, 865 —, 866 —, 867 —, 868 —, 869 —, 870 —, 871 —, 872 —, 873 —, 874 —, 875 —, 876 —, 877 —, 878 —, 879 —, 880 —, 881 —, 882 —, 883 —, 884 —, 885 —, 886 —, 887 —, 888 —, 889 —, 890 —, 891 —, 892 —, 893 —, 894 —, 895 —, 896 —, 897 —, 898 —, 899 —, 900 —, 901 —, 902 —, 903 —, 904 —, 905 —, 906 —, 907 —, 908 —, 909 —, 910 —, 911 —, 912 —, 913 —, 914 —, 915 —, 916 —, 917 —, 918 —, 919 —, 920 —, 921 —, 922 —, 923 —, 924 —, 925 —, 926 —, 927 —, 928 —, 929 —, 930 —, 931 —, 932 —, 933 —, 934 —, 935 —, 936 —, 937 —, 938 —, 939 —, 940 —, 941 —, 942 —, 943 —, 944 —, 945 —, 946 —, 947 —, 948 —, 949 —, 950 —, 951 —, 952 —, 953 —, 954 —, 955 —, 956 —, 957 —, 958 —, 959 —, 960 —, 961 —, 962 —, 963 —, 964 —, 965 —, 966 —, 967 —, 968 —, 969 —, 970 —, 971 —, 972 —, 973 —, 974 —, 975 —, 976 —, 977 —, 978 —, 979 —, 980 —, 981 —, 982 —, 983 —, 984 —, 985 —, 986 —, 987 —, 988 —, 989 —, 990 —, 991 —, 992 —, 993 —, 994 —, 995 —, 996 —, 997 —, 998 —, 999 —, 1000 —, 1001 —, 1002 —, 1003 —, 1004 —, 1005 —, 1006 —, 1007 —, 1008 —, 1009 —, 1010 —, 1011 —, 1012 —, 1013 —, 1014 —, 1015 —, 1016 —, 1017 —, 1018 —, 1019 —, 1020 —, 1021 —, 1022 —, 1023 —, 1024 —, 1025 —, 1026 —, 1027 —, 1028 —, 1029 —, 1030 —, 1031 —, 1032 —, 1033 —, 1034 —, 1035 —, 1036 —, 1037 —, 1038 —, 1039 —, 1040 —, 1041 —, 1042 —, 1043 —, 1044 —, 1045 —, 1046 —, 1047 —, 1048 —, 1049 —, 1050 —, 1051 —, 1052 —, 1053 —, 1054 —, 1055 —, 1056 —, 1057 —, 1058 —, 1059 —, 1060 —, 1061 —, 1062 —, 1063 —, 1064 —, 1065 —, 1066 —, 1067 —, 1068 —, 1069 —, 1070 —, 1071 —, 1072 —, 1073 —, 1074 —, 1075 —, 1076 —, 1077 —, 1078 —, 1079 —, 1080 —, 1081 —, 1082 —, 1083 —, 1084 —, 1085 —, 1086 —, 1087 —, 1088 —, 1089 —, 1090 —, 1091 —, 1092 —, 1093 —, 1094 —, 1095 —, 1096 —, 1097 —, 1098 —, 1099 —, 1100 —, 1101 —, 1102 —, 1103 —, 1104 —, 1105 —, 1106 —, 1107 —, 1108 —, 1109 —,

Ceno Posteljno Perje

1 kg sivga skubljenega K 2.—, boljšega K 2.40, pol belega prima K 2.80, belega K 4.—, finega mehkega puha K 3.—, prvo rštnega K 7.—, 8.— in 9.00. Sivga puha K 6.—, 7.—, belega finega K 10.—, prsnega puha K 12.—, od pet kg naprej franko. 2420

Dovršene napolnjene postelje

Iz gostega, trpeznega, rudečega modrega ali belega inlet (nanking) blaga 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, 2 vzglavnice, vsaka ca. 80 cm dolga, 60 cm široka, zadostno napolnjena z novim sivim, puhastim in trpeznim postelnim perjem K 16.—, s polpuhom K 20.—, s puh perjem K 24.—. Posamezne pernice K 10.—, 12.—, 14.—, 16.—, posamezne vzglavnice K 3.—, 3.50, 4.—. Pernice 200x140 cm velike K 13.—, 15.—, 18.—, 20.—. Vzglavnice 90x70 cm velike K 4.50, 5.—, 5.50. Spod. pernice iz najboljšega gradla za postelje 180x116 cm velike K 13.— in 15.—, razpošilja od 10 kg naprej franko proti povzetju ali predplačilu.

Maks Berger Dešenica št. a/235 Češki les.

Nihak riziko, ker se zamenjava dovoli ali denar vrne. Bogati ilustr. ceniki vsega postelnega blaga zastoj.

Le pri uporabi od leta 1886 sijajno pohvaljenega, z znamko

„Seehund“ zakonito zaščiteno **čevlji** gumitrane masti za čevlje posušeno

repremočen, zelo trpežni, mehki in sposobni za tečenje. Izborna tuja za preproge za vozove, konjsko opremo, gumirane itd. Dobi se povsod v škafih po 30 vin. in večjih posodah, kjer ne, pri samostojstvu J. Lorenz & Co., Heß na Češkem in Böhme & Lorenz, Chemnitz, Saško.

Prvim pošljite mi zopet 10 škafic „Seehund“ gumitrane, ostala za čevlje, s katerimi sem po dolgoletni rabi zelo zadovoljen.

Jesenec, 11. januarja 1911.

Ferry vitez pl. Widmann.

Lastna tovarna ur v Švici

1887

Zahtevajte „JUBILEJNI CENIK“ zastoj

1912

Fr. Čuden, Ljubljana

Izdelovanje in največja zaloga

kilnih pasov (bruhandov)

trebušnih pasov, vrstkovrstnih obvez.

Zaloga blaga iz gumi-ja za babice in bolnice, brizgalnice, gumijsve nogavice in blazine. Umetne noge, roke itd.

Za gospode zdravniške zaloga vsakovrstnih instrumentov. 2605

(Za vprašanja po pošti naj se priloži znamka)

Za obilna naročila se priporoča:

K. Piotrowski, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 32, (Levčeva hiša).

Zimski barhenti!

Kdor rabi dobre in pristnobarhente, flanelo za srajce in drugo perilo, lanene in bombažaste kumase, cefire, platno, inlet, brisače, rjuhe, zimsko blago za dame in gospode, žep. robce in drugo tkanine, naj se obrne na kršćansko trgovko

Jaroslav Marek, ročna tkalnica štev. 45.

v Bistrem pri Novem Mestu ob Met. (Češko).

Vzorci se pošiljajo zastonj in poštne prosto. V zalogi imam tudi veliko množino ostankov zimskega barhenta, flanelo, katanasa itd. in razpošiljam v zavojih po 40 m za 16 K, prve vrste za 30 K. Finejšje vrste za 35 K franko po povzetju. Od ostankov se vzorci ne pošiljajo. Srajce za gospode iz flanelo ali cefirja 1 komad K 1.80, 2.20, 2.60, 3. in 4. Pri odjemu 6 kom. srajce jih pošljem franko. Pri naročilih zadošča navedba širine vratu. Dopisuje se slovensko.

Tukaj! največji dobrotnik!

3725

Kri! dosežejo, dobe tisti, ki namesto kave, čaja, kakava, slad. kave, puro-a, somatose, sanato-gen-a, redilnih soli, mesnih izvlečkov, zabele za **Moč!** juho, moke za otroke itd., pijo: **„Sladin“** to je dr. pl. Trnkoczyja sladni čaj „Sladin“ Prihrani se pri mleku in sladkorju. Prekosi **Zdravje!** vse redilne pomočke. Prihrani 50 % pri denarju v gospodinjstvu. — To resno vest izpričujejo poverjena zahvalna pi-sma. — Zavitki po 1/4 kilo-grama stanejo 50 vinarjev. Zahteva naj se tudi pri trgovcih. — Sladni čaj **Najboljši zajutrak!** se ne sme zamenjati z manj vredno sladno kavo! ***

GLAVNE ZALOGE: v Ljubljani lekarna Trnkoczy (zraven rotovža); na Dunaju v lekarnah Trnkoczy: VIII., Josefstädterstrasse 30; III., Radetzkyplatz 14; V., Schönbrunnerstrasse 109; v Gradcu: Sackstrasse 3.

Ura s kukavico K 8.50.

Št. 4453 lepo izdelana s pitčim nastavkom, koščeni štavljkami in s koščeni knalce, bije ure in pol ure, 82 cm visoka, kompletna, z dvema zlatobrončanimi utežema, natančno regulirana s šotskim kolešcem, K 8.50. Št. 4598 najcenejša ura s kukavico lepo izdelana, brez pitčega nastavka K 7.50. Krasno izdelana s pitčim nastavkom ali z verico K 10.—, 11.50, 13.—, 15.50. — Za vsako uro pisмено aletno jamstvo. — Nihak riziko! Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. Razpošilja po povzetju ali naprej plačilu poznana svetovna trgovka prva tovarna ur **JAN KONRAD**, c. in kr. dyorni založnik, Brž št. 4472 (Češko). — Glavni katalog s 4000 slikami na zahtevo vsakemu zastonj in pošt. prosto.

Najboljši dobavni vir izgotovljenih postelj iz dobrega češkega postelnega perja!

Napolnjena v gostop. rdečem nankingu: 1 pernica 180x120 cm z 2 blazinama, vsaka 80x60 cm, z nov., mehkim, trpežnim perjem K 16.—, polpuh K 20.—, puh K 24.—. Pernice same K 10.—, K 12.—, K 14 in K 16.—, blazina sama K 3.—, K 3.50 in K 4.—. Podvojna pernica 200x140 cm K 13.—, 14.50, 17.50 in K 21.—. Blazina zraven 90x70 cm K 4.50, K 5.20 in K 5.50. 5 kg sivga perja K 9.40, boljšega K 12, K 16, polbelega K 17.—, 5 kg novoga, dobrega belega postelnega perja brez prahu K 24. snežnobel K 30, boljše K 36, najfinjš. pukanega za vis. gospode K 45.—, 5 kg nepukanega perja od živih gos. K 26 in K 30. Beli puh z velikimi kosmiči K 3. boljše K 6. najboljše prsi puh K 6.50 za 1/2 kg, pepelast puh 1/2 kg K 2.50 in K 3. Pošljatev franko po povzetju. Zamenjava proti povračilu poštne dolžnosti.

SIGMUND LEDERER, Janovic a. Angel št. 31 pri Klatovu, Češko. 3059

Ni težko

odstraniti revmatskih, protinskih bolezni in nevralgije, kajti preizkušeni zdravniško priporočeni

Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujačo in prebavljano pospešujoče in lahko odvajajoče domače zdravilo ki ublaži in odstrani znane posledice nezmer-nosti, slabe diete, prehlajenja in zornega zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvorbe kislín ter krče je dr. Rose balzam za želodec iz lekarn B. Fragnerja v Pragi.

SVARILO! Vsi deli embalaže imajo postavno deponovano varst. znamko

GLAVNA ZALOGA: LEKARNA

B. FRAGNER-ja, a. in kr. dvar. dobavitelja

„Pri žrnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203,

— Po pošti se razpošilja vsak dan. —

vogal Nerudove ulice. 3119

Cela stekl. 2 K, pol stekl. 1 K. Proti naprej vpošlj. K 1.50 se pošlje mala steklenica, za K 2.50 velika steklenica, za K 4.70 2 veliki steklenici za K 8.— 4 velika steklenice za K 22.— 14 vel. steklenice poštne prosto na vse postaje avstr.-ogr. monarhije.

Zaloga v lekarnah avstr.-ogr. — V Ljubljani: Rih. Sušnik, Dr. G. Piccoli, Jos. Cizmar.

SKRIVNOST

lahke, prožne hoje. No-bene utrujenosti več. — Trpežnejše od usnja.

Pristni

PALMA

kavčuk - podpetniki.

Dobiva se v vseh zadévnih trgovinah.

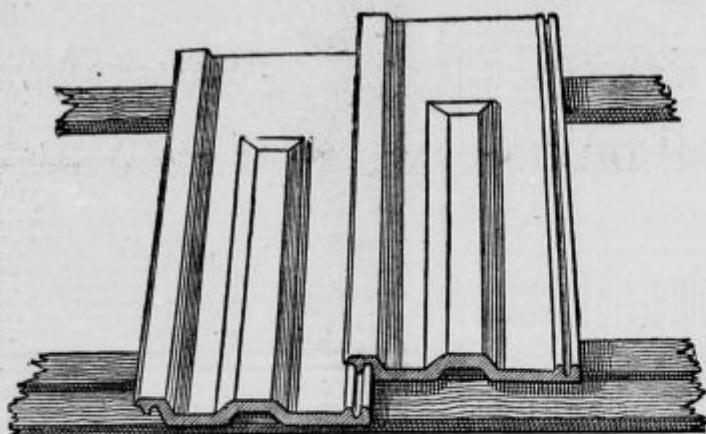
2756

Zadružna šola v Ljubljani

izobrazuje v zadružnih in trgovskih vedah. Traja 6 zimskih mesecev od srede oktobra 3114 do prihodnje Velike noči.

Sprejemajo se kmečki mladeniči, ki so dovršili ljudsko šolo in so stari najmanj 16 let. Vpošljite krstni list, zadnje šolsko izpričevalo in K 5.— vpisnine do 16. oktobra t. l. na

ravnateljstvo Slov. trgovske šole v Ljubljani.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini patent. dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

814

Spretni zastopniki se iščejo

Za bledične, nervozne, porodnice

Varstvena

znamka

odlično
kri tvoreče

„redilno in krepilno sredstvo“

Velika steklenica

K. 3, 50

Zahtevajte varstveno znamko „H-Ring“.

Uspeh presenetljiv!

Glavna zaloga za Austrijo: Fran Wilhelm & Co., Dunaj, III. Kolonitzgasse 2 a.

Dobi se v vseh lekarnah!

Manufakturna (gvantna) trgovina

„Pri Miklavžu“

Medena ulica (zraven loterije) Ljubljana

je bila vsled obilega obiska primorana prostore izdatno povečati. Tukaj najdete sedaj zelo svitlo in zračno trgovino, bogato založeno z najnovejšim blagom. Kupi se zanesljivo dobro, ker se ne prečeni. Za jesen in zimo se vpelejo na zahtevo mojih častitih odjemalcev **tudi izgotovljene obleke in suknje za moške in dečke, pelerine in dežni plašči kakor tudi suknene in plišaste vrhne jopice za ženske.** Blagovolite iz prijaznosti med znanke razglasiti. Jesensko in zimsko blago je dobro odbrano in že v veliki množini prihaja.

Veliko zalogo in ugodne cene najdete pri nakupu blaga za obleke

pri

R. MIKLAUC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5.

Ustanovno

leto 1869.

661

Kdor še ne ve, naj si zapomni, da je sedaj gvantna trgovina

„Pri Škofu“

v hiši

Pred Skofijo št. 3

Zraven škofije ali nasproti gostilne „pri Sokolu“.

V prostorni svitli trgovini, kakor tudi v prvem nadstropju je Vam na razpolago velika zaloga blaga. Vpelje se tudi to jesen (čez mesec dni) popolnoma na novo **izgotovljene obleke za moške in dečke, pelerine in dežne plašče, ženske vrhne jopice iz sukna in pliša.** Izdelovalo se bode tudi po odbranem blagu na mero po lastnem krojaču v hiši. Blagovolite se pri nakupu jesenskega blaga in oblek po tem ravnati.